

**„ПЕНСИОННООСИГУРИТЕЛНО ДРУЖЕСТВО
ДАЛЛБОГГ: ЖИВОТ И ЗДРАВЕ“ ЕАД**

**ПРАВИЛНИК ЗА ОРГАНИЗАЦИЯТА И ДЕЙНОСТТА
НА
ПРОФЕСИОНАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД
„ДАЛЛБОГГ: ЖИВОТ И ЗДРАВЕ“**

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ОПРЕДЕЛЕНИЯ НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ТЕРМИНИ И ПОНЯТИЯ

II. ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

III. ГЛАВА ПЪРВА. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Предмет
2. Наименование на професионалния пенсионен фонд
3. Учредяване и регистриране
4. Управление и представителство
5. Седалище и адрес на управление
6. Гаранции за изпълнението на задълженията

IV. ГЛАВА ВТОРА. УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ОСИГУРЯВАНЕ В ПРОФЕСИОНАЛНИЯ ПЕНСИОНЕН ФОНД

1. Условия за осигуряване
2. Заявление за участие
3. Права и задължения на осигурителните посредници
4. Възникване на осигурителното правоотношение
5. Документ за участие в професионалния пенсионен фонд
6. Прекратяване на осигуряването
7. Осигурителни вноски
8. Лихви върху сумите от осигурителни вноски
9. Данъчни облекчения

V. ГЛАВА ТРЕТА. ОСИГУРИТЕЛЕН ДОГОВОР

1. Условия и ред за сключване на осигурителен договор
2. Съдържание
3. Изменения и допълнения на осигурителния договор
4. Прекратяване на осигурителния договор

VI. ГЛАВА ЧЕТВЪРТА. ИНДИВИДУАЛНА ПАРТИДА

1. Общи изисквания
2. Откриване и закриване
3. Съдържание на индивидуалната партида
4. Водене на индивидуалните партиди
5. Изчисляване и обявяване стойността на един дял
6. Извлечение от индивидуалната партида

VII. ГЛАВА ПЕТА. ТАКСИ И УДРЪЖКИ

1. Такси и удръжки при управлението на средствата на професионалния пенсионен фонд
2. Такса при прехвърляне на средствата по индивидуалната партида

VIII. ГЛАВА ШЕСТА. ОСНОВНИ ЦЕЛИ НА ИНВЕСТИЦИОННАТА ПОЛИТИКА. ДОХОД ОТ ИНВЕСТИЦИИ И ОЦЕНКА НА АКТИВИТЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНИЯ ПЕНСИОНЕН ФОНД

1. Основни принципи и цели при инвестирането
2. Разпределение на дохода от инвестиции
3. Оценка на активите

IX. ГЛАВА СЕДМА. МИНИМАЛНА ДОХОДНОСТ

1. Определяне на минималната доходност
2. Гарантиране на минималната доходност
3. Резерв на професионалния пенсионен фонд
4. Използване на средствата от резерва на професионалния пенсионен фонд
5. Резерв на пенсионноосигурителното дружество
6. Използване на средства от резерва на пенсионноосигурителното дружество
7. Покриване на разликата до минималната доходност със собствени средства на пенсионноосигурителното дружество
8. Стойност на един дял на професионалния пенсионен фонд след покриване на разликата до минималната доходност

X. ГЛАВА ОСМА. УСЛОВИЯ, РЕД И СРОКОВЕ ЗА ОТПУСКАНЕ И ИЗПЛАЩАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНИТЕ ПЕНСИИ ЗА РАННО ПЕНСИОНИРАНЕ И НА ЕДНОКРАТНИТЕ ИЛИ РАЗСРОЧЕНИ ПЛАЩАНИЯ

1. Условия за придобиване право на професионална пенсия за ранно пенсиониране
2. Срок за получаване на пенсията
3. Ред за отпускане на пенсията
4. Пенсионен договор
5. Изменение, допълнение и прекратяване на пенсионния договор
6. Срокове и разходи за отпускане и за изплащане на пенсията
7. Размер на професионалната пенсия за ранно пенсиониране
8. Преизчисляване на професионалната пенсия за ранно пенсиониране
9. Спиране и възстановяване изплащането на професионалната пенсия за ранно пенсиониране
10. Прекратяване на професионалната пенсия за ранно пенсиониране
11. Еднократно или разсрочено изплащане на средствата по индивидуалната партида
12. Договор за разсрочено изплащане
13. Изменение, допълнение и прекратяване на договора за разсрочено изплащане

XI. ГЛАВА ДЕВЕТА. УСЛОВИЯ, РЕД И СРОКОВЕ ЗА ПРЕХВЪРЛЯНЕ НА НАТРУПАНИТЕ СРЕДСТВА ПО ИНДИВИДУАЛНАТА ПАРТИДА И ЗА ПРОМЯНА НА ОСИГУРЯВАНЕТО

1. Условия за промяна на участието
2. Ред и срокове за прехвърляне на натрупаните средства по индивидуалната партида в съответен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество
3. Прехвърляне на средства по индивидуалната партида в универсален пенсионен фонд или доброволен пенсионен фонд
4. Прехвърляне на средства по индивидуалната партида в пенсионни схеми на Европейския съюз, на Европейската централна банка и на Европейската инвестиционна банка
5. Избор за промяна на осигуряване от професионален пенсионен фонд във фонд „Пенсии“

XII. ГЛАВА ДЕСЕТА. ПОПЕЧИТЕЛСКИ СЪВЕТ

1. Състав, функции, права и задължения

XIII. ГЛАВА ЕДИНАДЕСЕТА. ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ПЕНСИОННООСИГУРИТЕЛНОТО ДРУЖЕСТВО, НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА, НА ПЕНСИОНЕРИТЕ И НА ТЕХНИТЕ НАСЛЕДНИЦИ

1. Права и задължения на пенсионноосигурително дружество
2. Права и задължения на осигурените лица
3. Права и задължения на пенсионерите, на техните наследници и на наследниците на осигурените лица
4. Права на осигурените лица и пенсионерите при преобразуване и прекратяване на пенсионноосигурително дружество и на професионален пенсионен фонд

XIV. ГЛАВА ДВНАДЕСЕТА. ОБЯВИ И СЪОБЩЕНИЯ

XV. ГЛАВА ТРИНАДЕСЕТА. ИЗМЕНЕНИЯ И ДОПЪЛНЕНИЯ В ПРАВИЛНИКА

XVI. ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

ОПРЕДЕЛЕНИЯ НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ТЕРМИНИ И ПОНЯТИЯ

По смисъла на този Правилник:

1. **„Осигурено лице”** е физическо лице, на чието име и в чиято индивидуална партида са внасяни или се внасят осигурителни вноски за професионална пенсия за ранно пенсиониране в Професионален пенсионен фонд „ДаллБогг: Живот и Здраве“ при условия и по ред, определени в Кодекса за социално осигуряване, този Правилник и осигурителния договор.

2. **„Осигурителен договор“** е договор, сключен между „Пенсионноосигурителното дружество ДаллБогг: Живот и Здраве“ ЕАД и физическо лице, което се осигурява за професионална пенсия за ранно пенсиониране, при условията и по реда на Кодекса за социално осигуряване, подало е заявление за участие или заявление за промяна на участие и за прехвърляне на натрупаните суми по индивидуалната партида в Професионален пенсионен фонд „ДаллБогг: Живот и Здраве“ или е служебно разпределено.

3. **„Осигурител”** е всяко физическо лице, юридическо лице или неперсонифицирано дружество, както и други организации, които имат задължение по закон да внасят осигурителни вноски за други физически лица, които се осигуряват в Професионален пенсионен фонд „ДаллБогг: Живот и Здраве“.

4. **„Осигурителен посредник”** е физическо лице или юридическо лице, чрез упълномощени от него физически лица, което въз основа на писмен договор, сключен с „ПОД ДаллБогг: Живот и Здраве“ ЕАД има право, от негово име и за негова сметка, да сключва осигурителни договори за допълнително задължително пенсионно осигуряване в ППФ „ДаллБогг: Живот и здраве”, да посредничи при сключването на такива договори или при сключването на пенсионни договори и договори за разсрочено изплащане на средства, да приема индивидуални заявления за участие ППФ „ДаллБогг: Живот и Здраве”, за промяна на участие и за прехвърляне на средства в ППФ „ДаллБогг: Живот и Здраве”, както и други заявления и молби от осигурените лица, от пенсионерите и от другите правоимащи лица.

5. **„Упълномощено лице от осигурителен посредник – юридическо лице”** е физическо лице, което има право, от името и за сметка на осигурителния посредник – юридическо лице, който го е упълномощил, да извършва дейностите по т. 4.

6. **„Пенсионер”** е физическо лице, което получава професионална пенсия за ранно пенсиониране от ППФ „ДаллБогг: Живот и Здраве“.

7. **„Професионална пенсия за ранно пенсиониране”** е месечно плащане, за определен срок, на пенсионер от ППФ „ДаллБогг: Живот и Здраве“.

8. **„Технически лихвен процент”** е лихвата, която се прилага при изчисляване размера на пенсиите.

9. **„Банка – попечител”** е търговска банка, с която „ПОД ДаллБогг: Живот и Здраве“ ЕАД е сключило договор за попечителски услуги и в която, в съответствие с изискванията на Кодекса за социално осигуряване, се съхраняват всички активи на ППФ „ДаллБогг: Живот и Здраве“.

10. **„Траен носител”** е инструмент, който дава възможност на съответното лице да съхранява информацията, адресирана лично до него, по начин, който е достъпен за бъдеща справка и за период от време, отговарящ на целите на информацията, и който позволява точното възпроизвеждане на съхранената информация.

11. **„Наследник”** е физическо лице, което има право при смърт на осигуреното лице или пенсионер да получи средствата по неговата индивидуална партида или част от тях, под формата на еднократно или разсрочено изплащане.

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

КСО – Кодекс за социално осигуряване
КФН – Комисия за финансов надзор
НОИ – Национален осигурителен институт
ТЕЛК – Териториална експертна лекарска комисия
НЕЛК – Национална експертна лекарска комисия
НАП – Национална агенция за приходите
ЗЕДЕУУ – Закон за електронния документ и електронните удостоверителни услуги
ЗКФН – Закон за Комисията за финансов надзор

Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН – Наредба № 3 от 24.09.2003 г. за реда и начина за промяна на участие и за прехвърляне на натрупаните средства на осигурено лице от един фонд за допълнително пенсионно осигуряване в друг съответен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество;

Наредба № 9 от 19.11.2003 г. на КФН – Наредба № 9 от 19.11.2003 г. за начина и реда за оценка на активите и пасивите на пенсионноосигурителното дружество и на управляваните от него фондове, на стойността на нетните активи на фондовете, за изчисляване и обявяване на стойността на един дял, за изчисляване и съпоставяне на доходността от инвестиционните имоти и за изискванията към воденето на индивидуалните партии и на аналитичните сметки във фонд за разсрочени плащания

Наредба № 19 от 08.12.2004 г. на КФН - Наредба № 19 от 8.12.2004 г. за пенсионните резерви и резервите за гарантиране изплащането на пожизнени пенсии

Наредба № 33 от 19.09.2006 г. на КФН - Наредба № 33 от 19.09.2006 г. за индивидуалните заявления за участие във фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване и за възобновяване на осигуряването в универсален пенсионен фонд

Заместник–председател на КФН – заместник-председателят на Комисията за финансов надзор, ръководещ Управление „Осигурителен надзор”

Наредба за попечителските съвети – Наредба за попечителските и консултативните съвети на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и фондовете за извършване на плащания

Наредба за реда за избор на осигуряване – Наредба за реда за избор на осигуряване, внасяне и разпределяне на задължителните осигурителни вноски, вноските на Фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите“ и за обмен на информация

Наредба за прехвърляне на пенсионни права - Наредба за прехвърляне на пенсионни права от и към пенсионните схеми на Европейския съюз, на Европейската централна банка и на Европейската инвестиционна банка

Наредба № 47 от 11.07.2012 г. на КФН – Наредба № 47 от 11.07.2012 г. за изискванията към информационните системи на пенсионноосигурителните дружества

Наредба № 52 от 21.10.2016 г. на КФН – Наредба № 52 от 21.10.2016 г. за реда и начина за отчисляване на таксите по чл. 201, ал. 1, т. 2 и 3 и чл. 256, ал. 1, т. 3 от Кодекса за социално осигуряване, събирани от пенсионноосигурителните дружества

Наредба № 56 от 04.01.2018 г. на КФН – Наредба № 56 от 4.01.2018 г. за минималното съдържание на инвестиционните политики на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване

Наредба № 61 от 27.09.2018 г. на КФН – Наредба № 61 от 27.09.2018 г. за изискванията към рекламните и писмените информационни материали и страниците в интернет на пенсионноосигурителните дружества

Наредба № 62 от 30.10.2018 г. на КФН – Наредба № 62 от 30.10.2018 г. за реда за съхраняване, използване и унищожаване от пенсионноосигурителните дружества на документите и данните, свързани с дейността по допълнително пенсионно осигуряване.

Наредба № 69 от 15.06.2021 г. на КФН - Наредба № 69 от 15.06.2021 г. за техническите лихвени проценти по чл. 169, ал. 1, т. 3 и ал. 8, т. 3 от Кодекса за социално осигуряване и формулите за изчисляване на допълнителните пожизнени пенсии за старост

ГЛАВА ПЪРВА ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Предмет

Чл. 1. (1) Този Правилник урежда организацията и дейността по допълнителното задължително пенсионно осигуряване в Професионален пенсионен фонд „ДаллБогг: Живот и Здраве“, наричан по-нататък професионалния пенсионен фонд или Фондът.

(2) Организацията и дейността на професионалния пенсионен фонд се извършват в съответствие с разпоредбите на КСО, подзаконовите актове за неговото прилагане и този Правилник.

Наименование на професионалния пенсионния фонд

Чл. 2. (1) Наименованието на професионалния пенсионен фонд е „Професионален пенсионен фонд „ДаллБогг: Живот и здраве“.

(2) Наименованието на професионалния пенсионен фонд може да се изписва на кирилица и на латиница (Professional pension fund DallBogg: Life and Health).

Учредяване и регистриране

Чл. 3. (1) Професионалният пенсионен фонд е учреден от „Пенсионноосигурително дружество ДаллБогг: Живот и Здраве“ ЕАД, наричано по-нататък пенсионноосигурителното дружество, с Решение на едноличния собственик на капитала на дружеството от 21.06.2021 г.

(2) Фондът се счита за учреден от деня на вписването му в съда.

(3) Дружеството представлява Фонда при взаимоотношенията си с трети лица.

(4) Фондът се създава за неопределен срок.

(5) Фондът не може да се преобразува в търговско дружество, сдружение с нестопанска цел или кооперация, както и да се разделя или да отдели от себе си друг пенсионен фонд.

(6) Фондът може да се влива или слива с професионален пенсионен фонд, учреден и управляван от друго лицензирано пенсионноосигурително дружество, при условие, че се запазват правата на осигурените лица, пенсионерите и техните наследници и при спазване на разпоредбите на КСО.

(7) Фондът не може да се прекратява, освен в случаите предвидени в КСО.

(8) При вливане или сливане на Фонда с пенсионен фонд, учреден и управляван от друго лицензирано пенсионноосигурително дружество, приемащият или новообразуваният фонд е правоприемник на Фонда.

(9) В случай, че „Пенсионноосигурително дружество ДаллБогг: Живот и Здраве“ ЕАД не се преобразува, Фондът може да се преобразува единствено чрез вливане в съответен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество при наличие на предварително разрешение на Комисията за защита на конкуренцията и Комисията за финансов надзор.

Управление и представителство

Чл.4. Професионалният пенсионен фонд се управлява и се представлява, при взаимоотношенията си с трети лица, от пенсионноосигурителното дружество.

Седалище и адрес на управление

Чл. 5. Седалището на пенсионноосигурителното дружество и на професионалния пенсионен фонд е гр. София, а адресът на управление е гр. София, район „Изгрев“, бул. „Г.М.Димитров“ № 1.

Гаранции за изпълнението на задълженията

Чл. 6. Изпълнението на задълженията към осигурените лица в професионалния пенсионен фонд, които произтичат от закона, този Правилник и осигурителните договори, е гарантирано с активите на пенсионноосигурителното дружество.

ГЛАВА ВТОРА

УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ОСИГУРЯВАНЕ В ПРОФЕСИОНАЛНИЯ ПЕНСИОНЕН ФОНД

Условия за осигуряване

Чл. 7. (1) В професионалния пенсионен фонд могат да се осигуряват лица, които работят при условията на първа или втора категория труд и са задължени да се осигуряват в професионален пенсионен фонд, при условията и по реда на КСО. Лицата, работещи в условията на първа и втора категория труд са описани в Наредба за категоризиране на труда при пенсиониране.

(2) Осигуряването в професионалния пенсионен фонд се извършва в съответствие с разпоредбите на КСО, подзаконовите актове за неговото прилагане, този Правилник и с условията на осигурителния договор.

Заявление за участие

Чл. 8. (1) Лице, за което е възникнало задължение за осигуряване в професионален пенсионен фонд подава до пенсионноосигурителното дружество, в срок до три месеца от възникване на задължението му за осигуряване, заявление по образец съгласно Приложение № 2 към Наредба № 33 от 19.09.2006 г. на КФН.

(2) Когато заявлението за участие се подава на хартиен носител, подписът на лицето върху първия екземпляр се удостоверява с нотариална заверка. Когато заявлението за участие се съставя като електронен документ с квалифициран електронен подпис, се спазват изискванията по ЗЕДЕУУ.

(3) Заявлението за участие се подава от лицето в офис на пенсионноосигурителното дружество, чрез негов осигурителен посредник или като електронен документ по реда на ЗЕДЕУУ. Пенсионноосигурителното дружество оказва съдействие на лицето при

извършване на всички действия, свързани с подаване на заявлението за участие и му предоставя актуална писмена информация по образец, съгласно Приложение № 4 към Наредба № 33 от 19.09.2006 г. на КФН.

(4) Когато заявлението за участие се подава чрез осигурителен посредник, той задължително представя на лицето документ по чл. 123г, ал. 12 от КСО, който го легитимира при упражняване на дейността по приемане на заявления за участие и сключване на осигурителни договори от името и за сметка на пенсионноосигурителното дружество.

(5) Пенсионноосигурителното дружество не приема и връща заявление за участие на хартиен носител, което е без нотариална заверка на подписа, електронно заявление, което не е подписано с квалифициран електронен подпис на осигуреното лице, както и заявление с непълнени данни и/или с поправки, когато в резултат на тези непълноти и поправки не може да бъде идентифицирано лицето, подало заявлението или не могат да бъдат вписани в електронния регистър на заявленията за участие в професионалния пенсионен фонд, който пенсионноосигурителното дружество е длъжно да води, данните по чл. 6, ал. 4 от Наредба № 33 от 19.09.2006 г. на КФН.

(6) Лицето, което приема заявлението за участие, му поставя входящ номер и дата и попълва определените за пенсионноосигурителното дружество данни.

(7) Когато заявлението за участие е подадено на хартиен носител, служителят на пенсионноосигурителното дружество удостоверява приемането му с име, длъжност и подпис, а осигурителният посредник – с име, служебен номер и подпис, след което връща незабавно втория екземпляр от заявлението на лицето, което го е подало. Първият екземпляр остава за пенсионноосигурителното дружество, а третият се изпраща до 20-то число на текущия месец на НАП.

(8) Когато заявлението за участие е подадено като електронен документ, електронно копие от него, подписано с електронния подпис на дружеството, се изпраща на лицето, на посочената в електронния му подпис електронна поща, незабавно след получаване на заявлението в пенсионноосигурителното дружество, съответно – на първия работен ден след тази дата, при подаването му в извънработно време или в неработен ден, а до 20-то число на текущия месец се изпраща и на НАП.

(9) След получаването от НАП, по реда и в сроковете на Наредба № 33 от 19.09.2006 г. на КФН, на информация за невалидните заявления за участие и за тези с констатирани грешки, пенсионноосигурителното дружество, с писмо с обратна разписка или чрез осигурителен посредник – писмено срещу подпис, в седемдневен срок от получаването на заявленията от НАП, уведомява лицата:

1. чиито заявления са невалидни;
2. с върнати заявления, поради констатирани грешки и им разяснява начина за отстраняване на грешките.

Права и задължения на осигурителните посредници

Чл. 9. (1) Пенсионноосигурителното дружество може да сключва договори с осигурителни посредници – физически или юридически лица.

(2) Осигурителният посредник и пенсионноосигурителното дружество не могат да сключат договор, когато посредникът вече има сключен договор с друго пенсионноосигурително дружество.

(3) Осигурителните посредници – физически лица, не могат да упълномощават други лица за осъществяването от тях дейност по осигурително посредничество.

(4) Осигурителният посредник – юридическо лице, не може да упълномощава лице, което е упълномощено от друг осигурителен посредник – юридическо лице, за същата дейност.

(5) Работодателят не може да е осигурителен посредник на пенсионноосигурителното дружество по отношение на своите работници и служители.

(6) Осигурителните посредници – физически лица и лицата, упълномощени от осигурителни посредници – юридически лица, имат право, от името и за сметка на пенсионноосигурителното дружество:

1. да сключват осигурителни договори;
2. да посредничат при сключването на осигурителни и пенсионни договори, и договори за разсрочено изплащане на средства;
3. да приемат индивидуални заявления за:
 - а) участие в професионалния пенсионен фонд;
 - б) промяна на участие и за прехвърляне на средства в професионалния пенсионен фонд, от съответен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество.
4. да приемат други заявления и молби от осигурените лица, от пенсионерите и от другите правоимащи лица.

(7) Конкретните дейности по ал. 6, които има право да извършва съответният осигурителен посредник, се определят в сключения между него и пенсионноосигурителното дружество договор за посредническа дейност.

(8) Осигурителните посредници – физически лица и лицата, упълномощени от осигурителни посредници – юридически лица, нямат право да събират осигурителни вноски и да извършват плащания на осигурени лица, на пенсионери и на други правоимащи лица.

(9) Осигурителните посредници – физически и юридически лица, както и лицата, упълномощени от осигурителни посредници – юридически лица, се вписват, от заместник-председателя на КФН, в регистъра по чл. 30, ал. 1, т. 14 от ЗКФН.

(10) При осъществяване на дейността си осигурителният посредник – физическо лице, и лицето, упълномощено от осигурителен посредник – юридическо лице, трябва да:

1. се легитимира с документа по ал. 11 и да предостави на съответното лице данни за контакт;
2. спазва принципа за свобода на избор на професионален пенсионен фонд;
3. оказва съдействие на лицето, подаващо заявление за участие в професионалния пенсионен фонд или заявление за промяна на участие и за прехвърляне на средства в професионалния пенсионен фонд, от съответен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, и да следи да не се допусне увреждане на интересите му;
4. разяснява на лицата, добросъвестно и с дължимата грижа, правата и задълженията им по осигурителните договори, да им предоставя вярна и точна информация за пенсионноосигурителното дружество и за професионалния пенсионен фонд, и да не дава обещания или да прави предположения относно бъдещата доходност от инвестиране на средствата на професионалния пенсионен фонд;
5. опазва личните данни на осигурените лица, като не използва получената информация за цели, които не са свързани с упражняване на правата и изпълнение на задълженията по договора за осигурително посредничество;
6. опазва търговската тайна и търговския престиж на пенсионноосигурителното дружество и да не предоставя неверни, непълни или подвеждащи сведения за други пенсионноосигурителни дружества.

(11) Пенсионноосигурителното дружество снабдява всеки осигурителен посредник, съответно лицата, упълномощени от осигурителни посредници – юридически лица, с

документ, с който се легитимират при упражняване на дейността им, чийто образец се утвърждава от заместник-председателя на КФН.

(12) Осигурителните посредници и упълномощените от тях лица не могат да предоставят на трети лица, информацията, с която разполагат за осигурените лица, пенсионерите, техните наследници и осигурителите, с изключение на случаите, предвидени в закон.

(13) Пенсионноосигурителното дружество отговаря пред осигурените лица, пред пенсионерите и пред техните наследници, за действията на осигурителните посредници и на упълномощените от тях лица, във връзка с дейността по допълнително пенсионно осигуряване, като за свои действия.

Възникване на осигурителното правоотношение

Чл. 10. (1) Осигурителното правоотношение с пенсионноосигурителното дружество възниква от датата на:

1. датата на сключването на първия осигурителен договор с лице, подало заявление за участие в професионалния пенсионен фонд;
2. датата на служебното разпределение на лице в професионалния пенсионен фонд;
3. датата на прехвърляне на средствата по индивидуалната партида на осигуреното лице в професионалния пенсионен фонд, от съответен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, при промяна на участието му.

(2) Служебното разпределение на лицата в професионалния пенсионен фонд се извършва по начин и ред, определени от НАП и КФН.

Документ за участие в професионалния пенсионен фонд

Чл. 11. (1) Пенсионноосигурителното дружество издава на осигуреното лице документ, с който удостоверява участието му в професионалния пенсионен фонд.

(2) Образецът на документа по ал. 1 се утвърждава от представляващите пенсионноосигурителното дружество.

Прекратяване на осигуряването

Чл. 12. (1) Осигуряването в професионалния пенсионен фонд се прекратява при всеки един от следните случаи:

1. при смърт на осигуреното лице;
2. при сключване на пенсионен договор;
3. при еднократно или разсрочено изплащане на натрупаните средства по индивидуалната партида на осигурено лице, което не е придобило или упражнило право на пенсия по чл. 168 от КСО, и на което е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст при условията и по реда на Част I на КСО или при навършване на възрастта по чл.68, ал.3 от КСО;
4. при еднократно или разсрочено изплащане на натрупаните средства по индивидуалната партида на осигурено лице, което е придобило право на срочна професионална пенсия за ранно пенсиониране;
5. при прехвърляне в универсален пенсионен фонд или във фонд за допълнително доброволно пенсионно осигуряване на натрупаните средства по индивидуалната партида на осигурено лице, на което е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст, при условията

и по реда на Част I на КСО или е навършило възраст по чл.68, ал.3 от КСО и не е придобило право на професионална пенсия за ранно пенсиониране

6. при прехвърляне на средствата по индивидуалната партида в професионалния пенсионен фонд към съответния фонд, управляван от пенсионноосигурителното дружество, до което осигуреното лице е подало заявление за промяна на участие;

7. при направен избор за промяна на осигуряването от професионалния пенсионен фонд във фонд „Пенсии“ на държавното обществено осигуряване.

(2) Конкретната дата на прекратяване на осигуряването за всеки един от случаите по ал. 1, се определя както следва:

1. по ал. 1, т. 1 – от датата на смъртта;
2. по ал. 1, т. 2 – от датата на сключване на пенсионния договор;
3. по ал. 1, т. 3 – от датата на еднократното изплащане или от датата на сключване на договора за разсрочено изплащане;
4. по ал. 1, т. 4 – от датата на еднократното изплащане или от датата на сключване на договора за разсрочено изплащане;
5. по ал. 1, т. 5 – от датата на прехвърляне на натрупаните средства по индивидуалната партида;
6. по ал. 1, т. 6 – от датата на прехвърляне на средствата в професионалния пенсионен фонд, в който лицето желае да премине;
7. по ал. 1, т. 7 – от първо число на месеца, следващ месеца на избора.

Осигурителни вноски

Чл. 13. (1) Осигуряването в професионалния пенсионен фонд се извършва с парични осигурителни вноски, чиито размер е:

1. 12 на сто – за лицата, работещи при условията на първа категория труд;
 2. 7 на сто – за лицата, работещи при условията на втора категория труд.
- (2) Осигурителните вноски по ал. 1 и лихвите към тях се събират от НАП.
- (3) Осигурителните вноски по ал. 1 се превеждат от осигурителите по съответната сметка за допълнително задължително пенсионно осигуряване на компетентната териториална дирекция на НАП.
- (4) Осигурителните вноски по ал. 2 се превеждат в специализирана сметка за допълнително задължително пенсионно осигуряване на НАП, която, в срок до 30 дни от датата на постъпването им, ги превежда по сметка на професионалния пенсионен фонд, посочена от пенсионноосигурителното дружество.
- (5) Пенсионноосигурителното дружество носи отговорност пред осигурените лица, само за реално преведените от НАП и постъпили в сметката на професионалния пенсионен фонд суми от осигурителните вноски.
- (6) Вноските за професионалния пенсионен фонд са изцяло за сметка на осигурителите, а за лицата по чл. 4а, ал. 1 от КСО са изцяло за тяхна сметка.
- (7) Осигурителните вноски за професионалния пенсионен фонд се внасят върху доходите, за които се дължат осигурителни вноски за държавното обществено осигуряване, с изключение на чл. 9, ал. 6 и 7 от КСО.
- (8) Осигурителните вноски за допълнително задължително пенсионно осигуряване в професионалния пенсионен фонд за лицата, които получават пенсия за осигурителен стаж и възраст, се превеждат във фонд "Пенсии" на държавното обществено осигуряване.

Лихви върху сумите от осигурителни вноски

Чл. 14. (1) Лихвите, преведени от НАП върху сумите от осигурителни вноски, се разпределят по индивидуалните партии на осигурените лица, както следва:

1. лихвата от банкови депозити на средствата от осигурителни вноски, които поради липса, недостатъчна или погрешна информация в Персоналния регистър за осигурените лица, не са преведени от НАП в законоустановения срок – пропорционално на преведените за осигуреното лице вноски през периода, за който се отнася лихвата;

2. лихвата по актове за начет, съставени от контролните органи на НАП за невнесени вноски за професионалния пенсионен фонд – в съответствие с предоставената от НАП персонализирана информация, за лицата, за които се отнася;

3. лихвата за неоснователно забавяне на преводите от НАП на сумите от осигурителни вноски - в съответствие с предоставената от НАП персонализирана информация, за лицата, за които се отнася.

(2) Разпределените по индивидуалната партида суми от лихви по ал. 1 се отразяват като постъпление, с което се увеличава броя на дяловете по партидата.

Данъчни облекчения

Чл. 15. (1) Приходите на професионалния пенсионен фонд не се облагат с данък по реда на Закона за корпоративното подоходно облагане.

(2) Приходите от инвестиране на активите на професионалния пенсионен фонд, разпределени по индивидуалните партии на осигурените лица, не се облагат с данък по смисъла на Закона за данъците върху доходите на физическите лица.

(3) Услугите по допълнителното задължително пенсионно осигуряване не се облагат с данък по реда на Закона за данък върху добавената стойност.

(4) Вноските на работодателите за допълнително задължително пенсионно осигуряване в професионален пенсионен фонд се признават за разход за дейността по Закона за корпоративното подоходно облагане.

(5) Сумите, получени от професионалния пенсионен фонд не подлежат на облагане по Закона за данъците върху доходите на физическите лица.

ГЛАВА ТРЕТА

ОСИГУРИТЕЛЕН ДОГОВОР

Условия и ред за сключване на осигурителен договор

Чл. 16. (1) Осигурителен договор се сключва между пенсионноосигурителното дружество и лице, което е:

1. подало индивидуално заявление за участие в професионалния пенсионен фонд;
2. служебно разпределено;
3. подало заявление за промяна на участие и за прехвърляне на натрупаните суми по индивидуалната партида от съответен фонд, управляван от друго

пенсионноосигурително дружество, в професионалния пенсионен фонд.

(2) Сключването на осигурителния договор се извършва едновременно с подаването на индивидуалното заявление за участие.

(3) Осигурителен договор с лица, които са служебно разпределени, се сключва при изявено желание от тяхна страна.

(4) Сключването на осигурителния договор с лицата, подали заявление за промяна на участие и за прехвърляне на натрупаните суми по индивидуалната партида от съответен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, в професионалния пенсионен фонд, се извършва едновременно с подаване на заявлението, в сроковете, по реда и начина, предвидени в Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН и в Глава девета.

(5) Договорът по ал. 4 влиза в сила от датата на прехвърляне на средствата в професионалния пенсионен фонд.

(6) Осигурителният договор урежда отношенията между пенсионноосигурителното дружество и осигуреното лице при и по повод на допълнителното задължително пенсионно осигуряване в професионалния пенсионен фонд.

Съдържание

Чл. 17. Договорът за осигуряване в професионалния пенсионен фонд е безсрочен, като се съставя и подписва в два екземпляра – по един за всяка от страните и задължително съдържа:

1. номер, датата на неговото сключване и условията за влизането му в сила;
2. данни за страните по договора:
 - а) имената на осигуреното лице по документ за самоличност и ЕГН или аналогични данни и дата на раждане, за чуждестранното лице, номер, дата и място на издаване на лична карта или легитимационен документ на чужденец (вид, серия, номер, дата и място на издаване, срок на валидност), постоянен и настоящ адрес;
 - б) наименованието, седалището, адреса на управление, пенсионната лицензия и търговската регистрация на пенсионноосигурителното дружество;
3. наименованието, съдебната регистрация и единния идентификационен код на професионалния пенсионен фонд;
4. датата и входящия номер на заявлението за участие или за промяна на участие, съответно номера и датата на протокола за служебно разпределение;
5. предмета и обхвата на осигуряването;
6. размера на осигурителната вноска;
7. размера на таксите и удържките;
8. правата и задълженията на страните по договора и на наследниците на осигуреното лице;
9. реда и начина за получаване на информация;
10. условията, реда и начина за изменения, допълнения и прекратяване на договора;
11. имената по документ за самоличност и служебния номер в пенсионноосигурителното дружество на осигурителния посредник, съответно на упълномощеното лице от осигурителен посредник – юридическо лице, в случаите, когато договорът се сключва с посредничеството му.

Изменения и допълнения на осигурителния договор

Чл. 18. (1) Изменения и допълнения на осигурителния договор се правят с допълнително писмено споразумение, подписано от страните.

(2) Влезлите в сила промени на нормативни актове след сключването на осигурителния договор, с които се създават императивни разпоредби относно неговото съдържание, както и изменения и допълнения на Правилника, за които е извършено уведомяване по реда на чл. 64, ал. 2, стават част от съдържанието на договора, без да е необходимо подписването на допълнително споразумение към него.

Прекратяване на осигурителния договор

Чл. 19. (1) Осигурителният договор не може да бъде прекратяван едностранно от пенсионноосигурителното дружество.

(2) Осигурителният договор се прекратява в следните случаи:

1. при прехвърляне на средствата по индивидуалната партида на осигуреното лице в професионалния пенсионен фонд към съответен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, при условията и по реда на Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН и на Глава девета;

2. при смърт на осигуреното лице;

3. при сключване на пенсионен договор или договор за разсрочено изплащане на натрупаните средства по индивидуалната партида;

4. при еднократно или разсрочено изплащане на натрупаните средства по индивидуалната партида на осигурено лице, което не е придобило или упражнило право на пенсия по чл. 168 от КСО, и на което е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст при условията и по реда на Част I на КСО или при навършване на възрастта по чл.68, ал.3 от КСО;

5. при прехвърляне в универсален пенсионен фонд или във фонд за допълнително доброволно пенсионно осигуряване;

6. при промяна на осигуряването от професионалния пенсионен фонд във фонд „Пенсии“.

(3) Конкретната дата на прекратяване на осигурителния договор по ал. 2 се определя както следва:

1. в случаите по ал. 2, т. 1 осигурителният договор се прекратява от датата на прехвърляне на средствата в професионалния пенсионен фонд, управляван от пенсионноосигурителното дружество, до което осигуреното лице е подало заявление за промяна на участието, по реда, начина и в сроковете, предвидени в Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН и в Глава девета;

2. в случаите по ал. 2, т. 2 осигурителният договор се прекратява от датата на смъртта;

3. в случаите по ал. 2, т. 3 осигурителният договор се прекратява от датата на сключване на пенсионния договор или на договора за разсрочено изплащане на натрупаните средства по индивидуалната партида;

4. в случаите по ал. 2, т. 4 и 5 осигурителният договор се прекратява от датата на еднократното изплащане или от датата на прехвърлянето на натрупаните средства по индивидуалната партида;

5. в случаите по ал. 2, т. 6 осигурителният договор се прекратява от първо число на месеца, следващ месеца, в който лицето е избрало да се осигурява само във фонд „Пенсии“.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

ИНДИВИДУАЛНА ПАРТИДА

Общи изисквания

Чл. 20. (1) По индивидуалната партида на всяко осигурено лице в професионалния пенсионен фонд се записват и натрупват, към датата на постъпването им по сметката на фонда:

1. вноските за допълнително задължително пенсионно осигуряване в професионален пенсионен фонд и внесените суми от лихви върху тях;

2. средствата, прехвърлени от професионален пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество.

(2) Всяко осигурено лице има само една индивидуална партида в професионалния пенсионен фонд.

(3) В индивидуалната партида се правят записи за направените вноски и другите постъпили в нея средства, за изплатените и прехвърлените суми, както и за събраните такси и удържки.

(4) Не се допуска преразпределяне на средства и на дялове между индивидуалните партии.

(5) Натрупаните средства в индивидуалната партида на осигурените лица не подлежат на принудително изпълнение.

Откриване и закриване

Чл. 21. (1) Индивидуална партида в професионалния пенсионен фонд се открива към датата на възникване на осигурителното правоотношение по чл. 10, ал. 1.

(2) Индивидуалната партида се закрива при:

1. прехвърляне на средствата по индивидуалната партида в професионалния пенсионен фонд в съответен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, при условията и по реда на Глава девета;

2. прехвърляне на средствата по индивидуалната партида в универсалния пенсионен фонд или във фонд за допълнително доброволно пенсионно осигуряване, управлявани от пенсионноосигурителното дружество, когато на осигуреното лице е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст по Част I на КСО или при навършване на възрастта по чл.68, ал.3 от КСО;

3. изчерпване на средствата по индивидуалната партида, поради:

а) изплащане на професионалната пенсия за ранно пенсиониране;

б) еднократното или разсроченото им изплащане на осигурено лице, на което е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст по Част I на КСО и не е придобило право на професионална пенсия за ранно пенсиониране;

в) еднократното или разсроченото им изплащане на наследници на осигурено лице или на пенсионер;

г) прехвърлянето им в държавния бюджет, когато осигуреното лице или пенсионера нямат наследници, които имат право да ги получат

4. получена от НАП информация за подадено заявление по чл. 4, ал. 6 от Наредбата за реда за избор на осигуряване.

(3) Конкретната дата, на която се закрива индивидуалната партида по ал. 2 е както следва:

1. в случаите по ал. 2, т. 1 – от датата на превеждането на средствата по индивидуалната партида по сметката на професионалния пенсионен фонд, в който лицето е преминало;

2. в случаите по ал. 2, т. 2 – от датата на превеждането на средствата по индивидуалната партида по сметката на универсалния пенсионен фонд или във фонд за допълнително доброволно пенсионно осигуряване;

3. в случаите по ал. 2, т. 3 – от датата на:

а) изплащане на последната пенсия;

б) еднократното плащане на средствата на осигуреното лице, на неговите наследници или на наследниците на пенсионер;

в) последното плащане, при разсрочено изплащане на средствата на осигуреното лице, на неговите наследници или на наследниците на пенсионер;

г) прехвърлянето на средствата в държавния бюджет.

4. в случаите по ал. 2, т. 4 – на първо число, съответно – на първия работен ден от месеца, следващ месеца на подаване на заявлението по чл. 4, ал. 6 от Наредбата за реда за избор на осигуряване.

(4) Спирането на превеждането на осигурителните вноски не води до закриване на индивидуалната партида на осигурено лице в професионалния пенсионен фонд.

Съдържание на индивидуалната партида

Чл. 22. (1) Индивидуалната партида на осигурено лице в професионалния пенсионен фонд задължително съдържа информация за:

1. личните данни на осигуреното лице – ЕГН или аналогични данни и дата на раждане, за чуждестранното лице, имената по документ за самоличност, номер, дата и място на издаване на лична карта или легитимационен документ на чужденец (вид, серия, номер, дата и място на издаване, срок на валидност), постоянен и настоящ адрес;

2. номера и датата на осигурителния договор, съответно номера и датата на протокола за служебното разпределение;

3. размера на всяка постъпила осигурителна вноска, броя дялове, съответстващи на вноската, след приспадане на удържаната такса, и стойността на един дял, при която е определен броят на дяловете, дата на постъпване на вноската, месеца за който се отнася и удържаната такса от нея;

4. размера на прехвърлените средства от професионален пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, броя дялове, съответстващи на тези средства, стойността на един дял, при която е определен броят на дяловете, датата на постъпване на средствата и професионалния пенсионен фонд, от който са прехвърлени;

5. размера на прехвърлените средства в професионален пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, броя дялове, съответстващи на тези средства, стойността на един дял, при която е определен броят на дяловете, датата на превеждане на средствата и професионалния пенсионен фонд, в който са прехвърлени;

6. размера на преведените средства във фонд „Пенсии“, на основание чл. 129, ал. 17 от КСО, броя дялове, съответстващи на тези средства, стойността на един дял, при която е определен броят на дяловете, датата на превеждане на средствата;

7. размера на прехвърлените средства в универсалния пенсионен фонд или във фонд за допълнително доброволно пенсионно осигуряване, управляван от пенсионноосигурителното дружество, броя дялове, съответстващи на тези средства, стойността на един дял, при която е определен броят на дяловете и датата на превеждане на средствата;

8. размера на прехвърлените средства в държавния бюджет, броя дялове, съответстващи на тези средства, стойността на един дял, при която е определен броят на дяловете и датата на превеждане на средствата;

9. еднократно изплатените средства – дата на изплащане, размер и брой дялове, съответстващи на изплатените средства, и стойността на един дял, при която е определен броят на дяловете;

10. всяко периодично плащане – дата на плащането, размер и брой дялове, съответстващи на извършеното плащане, и стойността на един дял, при която е определен броят на дяловете;

11. общият брой на натрупаните дялове.

(2) При отпускане на професионална пенсия за ранно пенсиониране от професионалния пенсионен фонд, наред с информацията по ал. 1, в индивидуалната партида задължително се отразяват данни за:

1. номер и дата на разпореждането за отпускане на професионална пенсия за ранно пенсиониране;

2. номера и датата на сключения пенсионен договор;

3. размера на отпуснатата пенсия, датата от която се отпуска пенсията, техническия лихвен процент към датата на отпускане на пенсията и периода, за който се отпуска пенсията;

4. размера на всяка изплатена пенсия, дата на изплащане, брой дялове, съответстващи на изплатената пенсия, стойността на един дял, при която е определен броят на дяловете, месецът, за който се изплаща пенсията и коефициента за преизчисляване на пенсията.

(3) При еднократно или разсрочено изплащане на осигурено лице или на наследници на осигурено лице или на пенсионер, наред с информацията по ал. 1 в индивидуалната партида задължително се отразяват данни за:

1. номер и дата на разпореждането за еднократното, съответно за разсроченото изплащане;

2. личните данни на лицето, за което се отнася еднократното, съответно разсроченото изплащане – ЕГН или аналогични данни и дата на раждане, за чуждестранното лице, имената по документ за самоличност, номер, дата и място на издаване на лична карта или легитимационен документ на чужденец (вид, серия, номер, дата и място на издаване, срок на валидност), постоянен и настоящ адрес;

3. размера на еднократното плащане, съответно размера, периода и броя на плащанията – при разсроченото изплащане;

4. номера и датата на сключения договор за разсрочено изплащане.

(4) Със заповед на представляващите пенсионноосигурителното дружество в индивидуалните партиди може да се включва и друга информация, извън посочената в ал. 1 – 4.

Водене на индивидуалните партиди

Чл. 23. (1) *(изм. с реш. на СД от 16.12.2025 г., в сила от 01.01.2026 г.)* Индивидуалната партида се води в евро и в дялове.

(2) Броят дялове и стойността на един дял се водят по индивидуалната партида с точност до петия знак след десетичната точка.

(3) Записите по индивидуалните партиди на осигурени лица и на пенсионери в професионалния пенсионен фонд се извършват от служители, определени с писмена заповед на представляващите пенсионноосигурителното дружество.

(4) Броят на дяловете и частите от дялове, съответстващи на всяка постъпила по индивидуалната партида нетна вноска или прехвърлена сума, се изчисляват, като нетният размер на вноската или прехвърлената сума се раздели на стойността на един дял, валидна за деня на постъпването им. С така определения брой дялове и части от дялове се увеличава броят на дяловете по индивидуалната партида.

(5) Броят на дяловете и частите от дялове, съответстващи на всяко изтегляне или плащане по банков път, или прехвърляне на средства в друг фонд, се определя, като сумата на дължимите средства се раздели на стойността на един дял, валидна за деня, предхождащ деня на изтеглянето, плащането или прехвърлянето. С така определения брой дялове и части от дялове се намалява броят на дяловете по индивидуалната партида.

(6) При еднократно изплащане на средства от индивидуалната партида в брой броят на

дяловете и части от дялове, съответстващи на извършеното плащане се определя към момента на издаване на разпореждането за изплащане, като сумата на дължимото плащане се раздели на стойността на един дял, валидна за деня, предхождащ деня на издаване на разпореждането за изплащане. С така определения брой дялове и части от дялове се намалява броя на дяловете по индивидуалната партия.

(7) При разсрочено изплащане на средства от индивидуалната партия и при изплащане на пенсии, броят на дяловете и части от дялове, с които се намалява броят дялове по индивидуалната партия, се определя:

1. за първото плащане – към момента на издаване на разпореждането за изплащане, като сумата на дължимото плащане се раздели на стойността на един дял, валидна за деня, предхождащ деня на издаване на разпореждането за изплащане;

2. за всяко следващо плащане – към първия работен ден на месеца, през който то е дължимо, като сумата на плащането се раздели на стойността на един дял, валидна за последния работен ден на предходния месец.

(8) Постъпилите в професионалния пенсионен фонд неперсонифицирани суми от вноски на осигурени лица до момента на тяхната персонификация се отчитат в отделна партия в стойност и в брой дялове, определени, като стойността на постъпилата сума се раздели на стойността на един дял, валидна за деня на постъпването.

(9) След персонифициране, средствата по ал. 8 се разпределят по индивидуалните партии на лицата, за които се отнасят, като:

1. дължимите такси по чл. 26, ал. 1, т. 1 се удържат в деня на разпределянето на средствата по съответните индивидуални партии, като броят на дяловете и части от дялове, които им съответстват се определят като сумата от дължимите такси се раздели на стойността на един дял валидна за деня на постъпването на средствата в партията по ал. 8. С така определения брой дялове и части от дялове се намалява броят на дяловете в професионалния пенсионен фонд, в деня на начисляването на таксите по сметката на пенсионноосигурителното дружество;

2. по съответните индивидуални партии се записва нетният размер на средствата и броят на дяловете и части от дялове, които им съответстват, който се изчислява, като нетният размер на постъпилите средства се раздели на стойността на един дял, валидна за деня на постъпването им в партията по ал. 8.

Изчисляване и обявяване стойността на един дял

Чл. 24. (1) Стойността на един дял се изчислява за всеки работен ден и е валидна само за този ден.

(2) Стойността на един дял по ал. 1 се изчислява, като стойността на нетните активи на професионалния пенсионен фонд към края на предходния работен ден се раздели на общия брой на дяловете на фонда към края на същия ден.

(3) Стойността на един дял се определя с точност до петия знак след десетичната точка.

(4) Общият брой на дяловете на професионалния пенсионен фонд е равен на сумата от дяловете, записани по индивидуалните партии, по партията на резерва по чл. 34, ал. 1 и по партията по чл. 23, ал. 8.

(5) Допуснатата грешка при определяне на нетната стойност на активите на професионалния пенсионен фонд, в резултат на която е завишена или занижена стойността на един дял на фонда с над 0,05 на сто, следва да се отстрани от пенсионноосигурителното дружество не по-късно от три работни дни от датата на установяването ѝ от дружеството, съответно от получаване на решението по чл. 18, ал. 2 от ЗКФН или по чл. 344, ал. 1, т. 1 от КСО.

(6) Допуснатата грешка по ал. 5, открита от пенсионноосигурителното дружество, се

установява от него с констативен протокол и съответните документи, в зависимост от естеството на грешката в деня на откриването ѝ. Констативният протокол се подписва от ръководителя на службата за вътрешен контрол и лицата, управляващи и представляващи дружеството. В деня на установяване на грешка по ал. 5 пенсионноосигурителното дружество уведомява КФН, като прилага копия от протокола и документите по изречение първо.

(7) Допуснатата грешка по ал. 5, констатирана в резултат на прилагане на мярка по чл. 18, ал. 2 от ЗКФН или по чл. 344, ал. 1, т. 1 от КСО, задължаваща пенсионноосигурителното дружество да извърши корекция в оценката на актив или пасив на професионалния пенсионен фонд, се установява от пенсионноосигурителното дружество с констативен протокол до края на работния ден, следващ деня на получаването на решението на КФН. Констативният протокол се подписва от ръководителя на службата за вътрешен контрол и лицата, управляващи и представляващи дружеството, и се представя в КФН в деня на съставянето му.

(8) В случай на грешка по ал. 5 пенсионноосигурителното дружество е длъжно, за своя сметка, да възстанови на професионалния пенсионен фонд, съответно на осигурените лица, пенсионерите и техните наследници, разликата между всички дължими средства, изчислени по коригираната стойност на един дял, и изплатените средства, в десетдневен срок от установяването ѝ по реда на ал. 6, съответно от получаване на решението по чл. 18, ал. 2 от ЗКФН или по чл. 344, ал. 1, т. 1 от КСО.

(9) Коригирането на допуснати грешки по ал. 5 се извършва съобразно приложение № 3 към Наредба № 9 от 19.11.2003 г. на КФН.

(10) Допуснатата грешка се обявява от пенсионноосигурителното дружество при съответното прилагане на ал. 13 и 14 в деня на отстраняването ѝ по реда на ал. 5, като задължително се посочват датата, на която е извършена грешката, стойността на един дял преди корекцията и стойността на един дял след направената корекция, за всички дни, за които е изчислена нова стойност на дела.

(11) В случаите, когато при допуснатата грешка по ал. 5 трябва да бъдат възстановени суми на осигурени лица, пенсионери или техни наследници, пенсионноосигурителното дружество уведомява, след извършване на корекцията, заинтересованите лица за реда и начина, по който могат да получат дължимите средства.

(12) В деня на отстраняване на грешката пенсионноосигурителното дружество представя в КФН:

1. в случаите по т. I от приложение № 3 към Наредба № 9 от 19.11.2003 г. на КФН – данните по ал. 10, както и всички коригирани справки за стойността на нетните активи и за стойността на един дял за всеки работен ден от датата на извършване на грешката до датата на отстраняването ѝ;

2. в случаите по т. II от приложение № 3 към Наредба № 9 от 19.11.2003 г. на КФН – данните по ал. 10 за всеки работен ден от датата на извършване на грешката до датата на отстраняването ѝ и справки за стойността на нетните активи и за стойността на един дял за деня на отстраняване на грешката, придружени с допълнителна информация за размера на отразените корекции по съответните позиции в справките.

(13) Стойността на един дял за текущия ден се обявява от пенсионноосигурителното дружество до 18 ч. на всеки работен ден в неговите офиси и в електронната му страница.

(14) Стойността на един дял, валидна за последния работен ден на всеки месец, се обявява в централен ежедневник на третия работен ден на следващия месец. Централният ежедневник се обявява в офисите на пенсионноосигурителното дружество и в неговата електронна страница.

Извлечение от индивидуалната партида

Чл. 25. (1) Пенсионноосигурителното дружество до 31 май на всяка календарна година предоставя безплатно на осигурените лица в професионалния пенсионен фонд годишно извлечение от индивидуалната им партида с данни до 31 декември на предходната година, по образец утвърден с Наредба № 61 от 27.09.2018 г. на КФН.

(2) Освен в случая по ал. 1, извлечение от индивидуалната партида се предоставя безплатно при:

1. поискване от осигуреното лице – в 30-дневен срок от датата на постъпване на писменото искане в пенсионноосигурителното дружество;

2. прехвърляне на средствата по индивидуалната партида в професионален пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, с данни за периода от началото на текущата година до деня, предхождащ този, през който е извършено прехвърлянето – в срок от седем работни дни от датата на превеждането на средствата по сметката на професионалния пенсионен фонд, в който лицето е преминало, по реда на чл. 8, ал. 5 от Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН;

3. превеждане на средствата от индивидуалната партида във фонд „Пенсии“, на основание чл. 129, ал. 17 от КСО, в едноседмичен срок от датата на превода.

(3) Извлечението от индивидуалната партида по:

1. ал. 1 и по ал. 2, т. 1 се:

а) изпраща на хартиен носител, на постоянния адрес на осигуреното лице;

б) предоставя по електронен път, включително по електронна поща, на траен носител или чрез интернет страницата на пенсионноосигурителното дружество.

2. ал. 2, т. 2 се изпраща по пощата, с писмо с обратна разписка или по електронна поща, подписано с квалифициран електронен подпис от пенсионноосигурителното дружество, в зависимост от избора на осигуреното лице в подаденото от него заявление за промяна на участието му и на посочения в заявлението електронен адрес;

3. ал. 2, т. 3 се изпраща чрез лицензиран пощенски оператор, с обратна разписка.

(4) Осигуреното лице избира начина на получаване на извлечението си по:

1. ал. 3, т. 1 и посочва електронния адрес, на който то да му бъде изпращано, в осигурителния договор;

2. ал. 3, т. 2 и посочва електронния адрес, на който то да му бъде изпратено в подаденото от него заявление за промяна на участието му.

(5) Когато осигуреното лице не е направило избор по реда на ал. 4, т. 1 извлечението му се изпраща на хартиен носител, на неговия постоянен адрес.

(6) Осигуреното лице може да промени начина на получаване на извлечението си по ал. 5 или направения избор по ал. 4, т. 1, с документ, по утвърден образец на пенсионноосигурителното дружество, който се подава на хартиен носител или чрез неговата интернет страница.

ГЛАВА ПЕТА

ТАКСИ И УДРЪЖКИ

Такси и удръжки при управлението на средствата на професионалния пенсионен фонд

Чл. 26. (1) Таксите и удръжките в полза на пенсионноосигурителното дружество са както следва:

1. удържка от всяка осигурителна вноска при постъпването ѝ в професионалния пенсионен фонд в размер на 3.75 на сто.

2. инвестиционна такса, изчислена върху стойността на нетните активи на професионалния пенсионен фонд, в зависимост от периода, през който те са били управлявани от пенсионноосигурителното дружество, в размер на 0.75 на сто годишно.

(2) Таксата по ал. 1, т. 1 не се удържа върху прехвърлени средства от професионален пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество.

(3) Таксата по ал. 1, т. 2 се изчислява и начислява в полза на пенсионноосигурителното дружество по ред и начин, определени в Наредба № 52 от 21.10.2016 г. на КФН.

(4) Дължимата сума по ал. 3 се утвърждава всеки месец със заповед на представляващите пенсионноосигурителното дружество и се превежда по негова сметка от паричните средства на професионалния пенсионен фонд до 5-тия работен ден на месеца, следващ отчетния месец.

Такса при прехвърляне на средствата по индивидуалната партида

Чл. 27. (изм. с реш. на СД от 16.12.2025 г., в сила от 01.01.2026 г.)
Пенсионноосигурителното дружество събира допълнителна такса в размер на 5 евро при прехвърляне на средствата по индивидуалната партида в пенсионните схеми на Европейския съюз, на Европейската централна банка и на Европейската инвестиционна банка, съгласно чл. 343а, ал. 1, т. 2 и чл. 343е от КСО. Таксата се заплаща от осигуреното лице.

ГЛАВА ШЕСТА

ОСНОВНИ ЦЕЛИ НА ИНВЕСТИЦИОННАТА ПОЛИТИКА. ДОХОД ОТ ИНВЕСТИЦИИ И ОЦЕНКА НА АКТИВИТЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНИЯ ПЕНСИОНЕН ФОНД

Основни принципи и цели при инвестирането

Чл. 28. (1) Средствата на професионалния пенсионен фонд се инвестират от пенсионноосигурителното дружество в съответствие с дългосрочните интереси на осигурените лица и пенсионерите, и при спазване принципите на надеждност, ликвидност, доходност и диверсификация.

(2) Активите на фонда се инвестират по начин и ред, определен в чл. 176, ал.1, 3 и 4 от КСО.

(3) Дружеството не може да получава, както и да предоставя, заеми от името и за сметка на фонда или да бъде гарант на трети лица с активите на фонда.

(4) Дружеството приема инвестиционна политика на Фонда с минимално съдържание, определено с Наредба № 56 от 04.01.2018 г. на КФН.

(5) Дружеството преразглежда инвестиционната политика всяка година, както и незабавно след всяка съществена промяна в пазарните и в други относими условия.

(6) Основната цел при инвестиране на средствата на Фонда, както в средносрочен план (до 3 години) така и в по-дългосрочен план (над 5 години) е запазване и реалното нарастване на стойността на натрупаните средства по индивидуалните партиди на осигурените във Фонда лица чрез поемането на умерено високо ниво на риск.

(7) Дружеството е длъжно всяко тримесечие, до 10-очисло на следващия го месец, да

публикува на своята страница в Интернет информация за обема и структурата на инвестициите по видове активи и емитенти на финансови инструменти за Фонда. Информацията се изготвя по данни към края на предходното тримесечие.

Чл. 29. (1) С Наредба № 61 от 27.09.2018 г. на КФН се определят изискванията относно:

1. формата и съдържанието на информацията по чл.28, ал. 7;
2. определянето и публичното оповестяване от Дружеството на постигнатата доходност и равнището на инвестиционния риск при управлението на Фонда;
3. приложимия метод за изчисляване на постигнатата реална доходност по индивидуалните партии на осигурените лица;
4. изискванията към рекламните и писмените информационни материали на пенсионноосигурителното дружество;
5. изискванията към интернет страницата на пенсионноосигурителното дружество.

(2) Пенсионноосигурително дружество уведомява осигурените лица за направените изменения и допълнения в инвестиционната политика на професионален пенсионен фонд, чрез съобщение в два централни всекидневника и я публикува на своята интернет страница, в 7- дневен срок от промяната.

Разпределение на дохода от инвестиции

Чл. 30. Разпределението на дохода от инвестирането на средствата на професионалния пенсионен фонд по индивидуалните партии на осигурените лица и на пенсионерите, по партията на неперсонифицираните суми по чл. 23, ал. 8 и по партията на резерва по чл. 34 се извършва всеки работен ден, едновременно с оценката на неговите активи и пасиви, като доходът се включва в стойността на дяла за съответния ден.

Оценка на активите

Чл. 31 (1) Оценката на активите и пасивите на професионалния пенсионен фонд се извършва от пенсионноосигурителното дружество, към края на всеки работен ден, в съответствие с изискванията на Наредба № 9 от 19.11.2003 г. на КФН и по реда и начина, определени в приетите, от Съвета на директорите на пенсионноосигурителното дружество, Правила за оценка на активите и пасивите на пенсионноосигурителното дружество и на управляваните от него фондове за допълнително пенсионно осигуряване. Ежедневно се изчислява стойността на един дял на професионалния пенсионен фонд, който се публикува на електронната страница на пенсионноосигурителното дружество и на страницата на КФН в Интернет.

(2) Правилата за оценка на активите и пасивите на пенсионноосигурителното дружество и на управляваните от него фондове за допълнително пенсионно осигуряване се предоставят на осигуреното лице при изявено желание от негова страна.

ГЛАВА СЕДМА

МИНИМАЛНА ДОХОДНОСТ

Определяне на минималната доходност

Чл. 32. (1) При управлението на активите на професионалния пенсионен фонд, пенсионноосигурителното дружество, в съответствие с изискванията на КСО, се задължава да постига минимална доходност.

(2) Минималната доходност се определя от КФН към края на всяко тримесечие, в процент на базата на постигнатата доходност от управлението на активите на всички професионални пенсионни фондове за предходния 24-месечен период.

(3) Минималната доходност, която трябва да бъде постигната, е равна на по-малкото от двете числа - 60 на сто от средната постигната доходност от всички професионални пенсионни фондове или 3 процентни пункта по-малка от средната.

(4) Минималната доходност се обявява от КФН до края на всеки месец, следващ отчетното тримесечие.

Гарантиране на минималната доходност

Чл. 33. (1) При постигане на доходност от управлението на активите на професионалния пенсионен фонд по-ниска от обявената, за съответния период, по реда на чл. 32, ал. 4 минимална доходност, пенсионноосигурителното дружество покрива разликата в 10-дневен срок от обявяването.

(2) За гарантиране на минималната доходност се създават резерви в професионалния пенсионен фонд и в пенсионноосигурителното дружество.

Резерв на професионалния пенсионен фонд

Чл. 34. (1) Когато постигнатата доходност от управлението на активите на професионалния пенсионен фонд е по-висока с над 40 на сто от постигнатата средна доходност за всички професионални пенсионни фондове или я превишава с 3 процентни пункта - което от двете числа е по-голямо, средствата от доходността над този процент се заделят в резерва на професионалния пенсионен фонд. Стойността на резерва не може да надвишава 1 на сто от нетните активи на фонда.

(2) *(изм. с реш. на СД от 16.12.2025 г., в сила от 01.01.2026 г.)* Средствата в резерва по ал. 1 са част от нетните активи на професионалния пенсионен фонд и се записват и натрупват в отделна партида, която се води в евро и в дялове.

(3) Прехвърлянето на средства в резерва се извършва от пенсионноосигурителното дружество в първия работен ден, следващ деня на обявяване на минималната доходност по реда на чл. 32, ал. 4.

(4) *(изм. с реш. на СД от 16.12.2025 г., в сила от 01.01.2026 г.)* Размерът на средствата в евро, които се прехвърлят в резерва, се определя като броят на дяловете в професионалния пенсионен фонд към последния работен ден на 24-месечния период се умножи по разликата между стойността на един дял към последния работен ден на същия период и стойността на един дял към същия период, при която се достига по-голямата от двете стойности по ал. 1.

(5) При прехвърлянето на средства в резерва се увеличава броят на дяловете в партидата на резерва и се намалява стойността на един дял.

(6) Намалената стойност на един дял се определя като отношение на стойността на нетните активи на професионалния пенсионен фонд към датата на заделяне на резерва и броя дялове в него след заделянето на резерва и е валидна за деня, в който се прехвърлят средствата от професионалния пенсионен фонд към резерва.

(7) (изм. с реш. на СД от 16.12.2025 г., в сила от 01.01.2026 г.) Броят на дяловете, които се записват в партидата на резерва, се определя, като размерът на средствата в евро, изчислен по реда на ал. 4, се раздели на стойността на един дял, при която се достига по-голямата от двете стойности по ал. 1.

Използване на средствата от резерва на професионалния пенсионен фонд

Чл. 35. (1) Когато постигнатата доходност от управлението на активите на професионалния пенсионен фонд е по-ниска от гарантираната минимална доходност по чл. 32, разликата се покрива със средствата от резерва на професионалния пенсионен фонд. Ако тези средства са недостатъчни, пенсионноосигурителното дружество покрива недостига със средства от резерва по чл. 36.

(2) Размерът на средствата, необходим за покриване на разликата до минималната доходност се определя като произведение от:

1. броя на дяловете в професионалния пенсионен фонд към края на работния ден, предхождащ последния работен ден на 24-месечния период, и

2. разликата между стойността на един дял, при която се достига минималната доходност и стойността на един дял за последния работен ден на 24-месечния период.

(3) Покриването на разликата до минималната доходност със средства от резерва на професионалния пенсионен фонд се извършва чрез намаляване на броя на дяловете в резерва и увеличаване на стойността на един дял.

(4) Броят на дяловете, с които се намалява партидата на резерва, се определя като отношение на размера на средствата за покриване на недостига до минималната доходност към стойността на един дял, при която тя се достига.

Резерв на пенсионноосигурителното дружество

Чл. 36. (1) Пенсионноосигурителното дружество формира със собствени средства резерв за гарантиране на минималната доходност от управлението на активите на професионалния пенсионен фонд.

(2) Когато постигнатата доходност от професионален пенсионен фонд е с над 40 на сто по-висока от средната постигната доходност за съответния вид пенсионен фонд или превишава с 3 процентни пункта средната - което от двете числа е по-голямо, средствата от доходността над този процент се заделят за резерв от професионалния пенсионен фонд.

(3) Стойността на резерва не може да надвишава 1 на сто от стойността на нетните активи на фонда.

(4) Резервът се преизчислява към края на всеки месец, като размерът му не може да е по-малък от 0,5 на сто и по-голям от 1,5 на сто от стойността на нетните активи на фонда, намалени със средствата на резерва по ал. 2 или ал. 3.

Използване на средства от резерва на пенсионноосигурителното дружество

Чл. 37. (1) Когато средствата в резерва на професионалния пенсионен фонд не са достатъчни за покриване на разликата до минималната доходност, недостигът се покрива от средствата на резерва на пенсионноосигурителното дружество.

(2) Размерът на средствата от резерва на пенсионноосигурителното дружество, с който

се покрива недостига, се определя като разлика между размера на средствата по чл. 35, ал. 2 и стойността, покрита от резерва на професионалния пенсионен фонд.

(3) Покриването на разликата се извършва чрез прехвърляне на средства от резерва на пенсионноосигурителното дружество към професионалния пенсионен фонд в деня на покриване на недостига по чл. 33, ал. 1.

(4) В случай, че няма формиран резерв в професионалния пенсионен фонд, размерът на средствата по чл. 35, ал. 2 се покрива от резерва на пенсионноосигурителното дружество.

Покриване на разликата до минималната доходност със собствени средства на пенсионноосигурителното дружество

Чл. 38. (1) Пенсионноосигурителното дружество покрива със собствени средства разликата до минималната доходност, в случай че средствата на резервите по чл. 34 и чл. 36 не са достатъчни.

(2) Размерът на собствените средства, с които пенсионноосигурителното дружество покрива разликата до минималната доходност в случаите по ал. 1, се определя като разлика между размера на средствата по чл. 35, ал. 2 и стойността, покрита от резерва по чл. 34 и от резерва по чл. 36.

(3) Покриването на разликата по ал. 2 се извършва чрез прехвърляне на средства от пенсионноосигурителното дружество към професионалния пенсионен фонд в деня на покриване на недостига до минималната доходност.

Стойност на един дял на професионалния пенсионен фонд след покриване на разликата до минималната доходност

Чл. 39. Стойността на един дял на професионалния пенсионен фонд след покриване на разликата до минималната доходност се определя, като стойността на нетните му активи, в която са включени прехвърлените от резерва на пенсионноосигурителното дружество средства, се раздели на броя на дяловете на професионалния пенсионен фонд, намалени с броя на дяловете по чл. 35, ал. 4.

ГЛАВА ОСМА

УСЛОВИЯ, РЕД И СРОКОВЕ ЗА ОТПУСКАНЕ И ИЗПЛАЩАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНИТЕ ПЕНСИИ ЗА РАННО ПЕНСИОНИРАНЕ И НА ЕДНОКРАТНИТЕ ИЛИ РАЗСРОЧЕНИ ПЛАЩАНИЯ

Условия за придобиване право на професионална пенсия за ранно пенсиониране

Чл. 40 (1) От 1 януари 2016 г. осигурените лица в професионалния пенсионен фонд придобиват право на пенсия за ранно пенсиониране при:

1. не по-малко от 10 години осигурителен стаж, след 31 декември 1999 г., при условията на първа категория труд и възраст, 10 години по-ниска от възрастта им по чл. 68,

ал. 1 от КСО;

2. не по-малко от 15 години осигурителен стаж, след 31 декември 1999 г., при условията на втора категория труд или при условията на първа и втора категория труд и възраст, 5 години по-ниска от възрастта им по чл. 68, ал. 1 от КСО.

(2) При преценяване правото на пенсия по ал. 1 осигурителният стаж от първа категория труд допълва осигурителния стаж от втора категория труд, без превръщане.

(3) Наличието на изискуемия осигурителен стаж по ал. 1 се доказва с удостоверение от Националния осигурителен институт, което се издава по искане на осигуреното лице, подадено чрез пенсионноосигурителното дружество едновременно със заявлението за отпускане на срочна пенсия за ранно пенсиониране. Удостоверението се издава на базата на оригинални документи за осигурителен стаж в едномесечен срок от представянето им в съответното териториално поделение на Националния осигурителен институт. Когато не са представени необходимите документи, в 14-дневен срок от изтичането на срока, определен за представянето им, длъжностното лице по чл. 98, ал. 1 от КСО постановява отказ за издаване на удостоверението. Издаденото удостоверение или отказът се връчва на осигуреното лице чрез пенсионноосигурителното дружество, чрез което е подадено искането.

Срок за получаване на пенсията

Чл. 41. Пенсията по чл. 40 се изплаща до навършване на възрастта по чл. 68, ал. 1 от КСО от лицето и не може да се получава заедно с пенсия за трудова дейност или със социална пенсия за инвалидност по част първа на КСО.

Ред за отпускане на пенсията

Чл. 42. (1) За отпускане на професионална пенсия за ранно пенсиониране осигуреното лице подава заявление по образец на пенсионноосигурителното дружество.

(2) Заявлението по ал. 1 се подава в офис на пенсионноосигурителното дружество лично от осигуреното лице или от упълномощено от него лице с нотариално заверено изрично пълномощно, което се прилага към заявлението в оригинал или заверено от служителя, който го приема, копие.

(3) Към заявлението по ал. 1 се прилага, заверено от служителя, който го приема, копие на оригинал или на нотариално заверено копие на удостоверението по чл. 40, ал. 3.

(4) При подаване на заявлението по ал. 3 осигуреното лице или пълномощникът представят лична карта или друг официален документ за самоличност, както и оригинал или заверено копие на служебна бележка / удостоверение за банкова сметка.

(5) При прието заявление с приложени към него редовни документи пенсионноосигурителното дружество, в срок до 30 дни от получаване на документа по чл. 40, ал. 3, сключва Пенсионен договор с лицето и в деня на подписването му, дружеството издава разпореждане за отпускане на професионална пенсия за ранно пенсиониране.

(6) Разпореждането по ал. 5 задължително съдържа:

1. имената по документ за самоличност, ЕГН или аналогични данни и дата на раждане, за чуждестранното лице и адрес на осигуреното лице;

2. дата и входящ номер на заявлението по ал. 1;

3. размера на средствата, броя дялове и стойността на един дял по индивидуалната партия на осигуреното лице към датата на разпореждането;

4. размера на отпусканата пенсия за периода до първото преизчисляване по чл. 47 и срока за нейното получаване;

5. реда и сроковете за обжалване на решението пред Съветът на директорите на

пенсионноосигурителното дружество.

(7) При прието заявление с приложени към него нередовни и/или липсващи документи пенсионноосигурителното дружество в 15-дневен срок уведомява писмено осигуреното лице за неизправностите.

(8) След отстраняване на неизправностите от осигуреното лице и представянето на редовните и/или нови документи пенсионноосигурителното дружество сключва Пенсионен договор и издава разпореждането в срока по ал. 5.

(9) Когато в 30-дневния срок от датата на уведомяването по ал. 7 осигуреното лице не отстрани неизправностите или не подпише Пенсионен договор, пенсионноосигурителното дружество отказва отпускането на пенсията, за което писмено уведомява осигуреното лице в 7-дневен срок от датата на изтичането на 30-дневния срок.

(10) В уведомлението по ал. 9 се посочват мотивите за отказа.

(11) При подписване на пенсионния договор или с уведомлението по ал. 9 пенсионноосигурителното дружество връща на осигуреното лице приложените от него към заявлението оригинални документи.

(12) Осигуреното лице може в 15-дневен срок от датата на сключване на Пенсионен договор по ал. 5 или на уведомлението по ал. 9 да направи писмено възражение по тях пред Съвета на директорите на дружеството.

(13) Съветът на директорите взема решение в 15-дневен срок от датата на получаване на възражението.

(14) Решението на Съветът на директорите по ал. 13 може да се обжалва по съдебен ред.

Пенсионен договор

Чл. 43. (1) За получаване на професионална пенсия за ранно пенсиониране се сключва пенсионен договор между пенсионноосигурителното дружество и осигурено лице, за което е издадено разпореждане по чл. 42, ал. 5.

(2) Пенсионният договор се сключва в писмена форма и задължително съдържа:

1. номер, дата на сключване и влизане в сила, и срок на договора;
2. наименованието, седалището, адреса на управление, данни за търговската регистрация, номер и дата на пенсионната лицензия и единния идентификационен код на пенсионноосигурителното дружество;
3. наименованието на професионалния пенсионен фонд;
4. имената на пенсионера по документ за самоличност и ЕГН или аналогични данни и дата на раждане, за чуждестранното лице, номер, дата и място на издаване на лична карта или легитимационен документ на чужденец (вид, серия, номер, дата и място на издаване, срок на валидност), постоянен и настоящ адрес;
5. размера на средствата по индивидуалната партида за изплащане на срочна професионална пенсия за ранно пенсиониране;
6. покритите рискове;
7. вида размера на пенсията за периода до първото преизчисляване по чл. 47 и начина за нейното преизчисляване;
8. срока на получаване на пенсията;
9. реда и начина за изплащане на пенсията;
10. права на наследниците на пенсионера;
11. реда и начина за предоставяне на информация на пенсионера;
12. разходи по изплащането на пенсията;
13. условията, реда и начина за изменение и допълнение, и за прекратяване на

договора.

Изменение, допълнение и прекратяване на пенсионния договор

Чл. 44. (1) Изменения и допълнения на пенсионния договор се извършват при условията и по реда на чл. 18.

(2) Пенсионният договор се прекратява при:

1. смърт на пенсионера;
2. изплащане на последната месечна пенсия.

(3) Конкретната дата, от която се прекратява договора по ал. 2 е както следва:

1. в случаите по ал. 2, т. 1 – от датата на настъпването на смъртта;
2. в случаите по ал. 2, т. 2 – от датата на последното плащане.

Срокове и разходи за отпускане и за изплащане на пенсията

Чл. 45. (1) Професионалната пенсия за ранно пенсиониране се отпуска от датата на придобиване на правото, ако заявлението с необходимите документи е постъпило в пенсионноосигурителното дружество в 6-месечен срок от тази дата.

(2) Когато заявлението и документите са постъпили в пенсионноосигурителното дружество след срока по ал. 1, професионалната пенсия за ранно пенсиониране се отпуска от датата на регистриране на заявлението.

(3) Професионалната пенсия за ранно пенсиониране се изплаща до 25-то число на месеца, за който се отнася, по банков път или чрез пощенски запис, посочен в заявлението, като начина на плащане на пенсията се урежда и в пенсионния договор.

(4) Първата професионална пенсия за ранно пенсиониране се отпуска и се изплаща не по-късно от 2 месеца след датата на постъпване на писменото заявление в пенсионноосигурителното дружество, с приложени към него редовни документи или в 2-месечен срок от представянето на редовните и/или нови документи и след сключване на пенсионния договор.

(5) При изплащане на професионалната пенсия за ранно пенсиониране по банков път, пенсионноосигурителното дружество подава до банката- попечител нареждане за превод на средствата от индивидуалната партида по сметка на пенсионера в деня на издаване на разпореждането за изплащане.

(6) Разходите, свързани с изплащането на професионалната пенсия за ранно пенсиониране се уреждат в пенсионния договор.

Размер на професионалната пенсия за ранно пенсиониране

Чл. 46. Месечният размер на професионалната пенсия за ранно пенсиониране, към датата на нейното отпускане, се изчислява на основата на:

1. сумата, натрупана по индивидуалната партида на осигуреното лице към датата на разпореждането по чл. 42, ал. 5;
2. срока за получаване на пенсията, в години и месеци, до навършване на възрастта по чл. 68, ал. 1 от КСО от лицето;
3. техническия лихвен процент към датата на отпускане на пенсията, одобрен от КФН.

Преизчисляване на професионалната пенсия за ранно пенсиониране

Чл. 47. (1) Професионална пенсия за ранно пенсиониране се преизчислява веднъж годишно (до 31 януари на всяка календарна година) в зависимост от реализирания доход от инвестирането на средствата на професионалния пенсионен фонд през предходната година.

(2) Размерът на актуализираната срочна професионална пенсия се изчислява като произведение на последно изплатената срочна професионална пенсия и коефициента на индексация, определен на база на актюерските разчети.

Спиране и възстановяване изплащането на професионалната пенсия за ранно пенсиониране

Чл. 48. (1) Пенсионноосигурителното дружество спира изплащането на професионалната пенсия за ранно пенсиониране, когато:

1. пенсията е отпусната в резултат на явна фактическа грешка;
2. пенсията е отпусната в резултат на техническа грешка, при изчисляване на нейния размер;
3. е допусната грешка при нейното изплащане.

(2) Пенсионноосигурителното дружество отстранява явна фактическа и техническа грешка в 15-дневен срок от установяването им, след което възстановява плащането на пенсията.

(3) В случаите на ал. 1, когато професионалната пенсия за ранно пенсиониране е изплащана в по-малък размер, разликата за минало време се изплаща в срок не по-дълъг от 1 година от датата на възстановяване плащането на професионалната пенсия за ранно пенсиониране.

(4) В случаите на ал. 1, когато професионалната пенсия за ранно пенсиониране е изплащана в по-голям размер, разликата се възстановява от пенсионера, както следва:

1. с еднократно заплащане в 30-дневен срок от датата на писменото уведомление или
2. с удържки от професионалната пенсия за ранно пенсиониране в размер не по-голям от 20.0 на сто от месечното плащане, до възстановяване на цялата сума.

(5) Правилата на ал. 3 и 4 се прилагат и при разсрочено изплащане на средствата.

(6) В случаите на ал. 1, при еднократно изплащане на средствата в по-малък размер, разликата се изплаща в срок не по-дълъг от 1 година от датата на установяване на грешката.

(7) В случаите на ал. 1, при еднократно изплащане на средствата в по-голям размер, разликата се възстановява от лицето, което е получило средствата по реда на ал. 4, т. 1. След изтичане на 30-дневния срок, пенсионноосигурителното дружество търси възстановяване на дължимите суми по съдебен ред.

(8) Пенсионноосигурителното дружество спира и възстановява изплащането на професионалната пенсия за ранно пенсиониране и на разсроченото плащане с решение на Съвета на директорите.

(9) Пенсионерът, осигуреното лице или техните наследници могат да направят възражение срещу решението по ал. 8 пред Съвета на директорите в 15-дневен срок от датата на получаването му. Съветът на директорите взема решение в 15-дневен срок от датата на получаване на възражението, като отменя или потвърждава своето решение.

(10) Решението на Съвета на директорите по ал. 9 може да се обжалва по съдебен ред.

Прекратяване на професионалната пенсия за ранно пенсиониране

Чл. 49. (1) Професионалната пенсия за ранно пенсиониране се прекратява в следните случаи:

1. при изчерпване на средствата, натрупани по индивидуалната партида, но не по-късно от 1-во число на месеца, следващ този, през който пенсионерът е навършил възрастта за придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 1 от КСО;

2. от 1-во число на месеца, следващ този, през който е починал пенсионера;

3. професионалната пенсия за ранно пенсиониране е отпусната и се изплаща въз основа на представена невярна информация, на неистински, подправени документи или на такива с невярно съдържание.

(2) Пенсионноосигурителното дружество, в срок до 15 календарни дни от датата на констатиране на основанията за прекратяване на изплащането на професионалната пенсия за ранно пенсиониране в случаите на ал. 1, т. 1, уведомява получателя ѝ.

(3) В случаите на ал. 1, т. 3, прекратяването на професионалната пенсия за ранно пенсиониране се извършва с решение на Съвета на директорите, въз основа на съдебно решение, с което се установяват обстоятелствата – основание за прекратяването. За решението на Съвета на директорите се прилагат правилата на чл. 48, ал. 9 и 10.

(4) В случаите по ал. 3, получените неоснователно суми се възстановяват от лицата, които са ги получили по реда на чл. 48, ал. 4, т. 1. След изтичане на 30-дневния срок, пенсионноосигурителното дружество търси възстановяване на дължимите суми по съдебен ред.

(5) В случаите когато професионалната пенсия за ранно пенсиониране е изплащана след смъртта на пенсионера, поради това, че пенсионноосигурителното дружество не е било своевременно уведомено за настъпването на смъртта, изплатените средства след датата по ал. 1, т. 2 се възстановяват от лицата, които са ги получили по реда на ал. 4.

(6) Правилата на ал. 1 – 5 се прилагат съответно и при разсрочено изплащане на средствата по индивидуалната партида.

Еднократно или разсрочено изплащане на средствата по индивидуалната партида

Чл. 50. (1) Право на еднократно или на разсрочено изплащане на средствата по индивидуалната партида, има:

1. осигурено лице, на което е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст по Част I на КСО, и не е придобило право на професионална пенсия за ранно пенсиониране по чл. 40;

2. наследник на осигурено лице или на пенсионер със срочна професионална пенсия за ранно пенсиониране.

(2) Когато осигуреното лице или пенсионерът нямат наследници по ал. 1, т. 3 натрупаните средства по индивидуалната партида се прехвърлят в държавния бюджет.

(3) Осигуреното лице има право на еднократно или разсрочено изплащане до 50 на сто от средствата, натрупани по индивидуалната му партида, при трайно намалена работоспособност над 89,99 на сто.

(4) Общият размер на дължимата сума в случаите по ал. 1 или този, от който се изчислява размера на еднократното изплащане по ал. 3, се определя като броят дялове по индивидуалната партида към датата на разпореждането по ал. 13 се умножи по стойността на един дял, валидна за деня, предхождащ деня на изплащането.

(5) Размерът на средствата за еднократно изплащане на всеки наследник се определя като броят дялове по индивидуалната партида към датата на разпореждането по ал. 13 се

разпределя между тях при спазване реда за наследяване и размера на наследствените дялове съгласно Закона за наследството.

(6) Размерът на периодичните плащания на осигуреното лице се определя, като размерът на натрупаните по индивидуалната партида средства в случаите на ал. 1, т. 2 и 3 или съответната част от тях, посочена от осигуреното лице в случаите по ал. 3, към датата на разпореждането по ал. 13, се раздели на броя на плащанията.

(7) Размерът на периодичните плащания за всеки наследник се определя, като размерът на натрупаните по индивидуалната партида средства към датата на разпореждането по ал. 13 се разпределя между тях при спазване реда за наследяване и размера на наследствените дялове, съгласно Закона за наследството, и сумата на полагащите му се средства се раздели на броя на плащанията.

(8) Периодът на разсрочените плащания не може да бъде по-малък от 2 месеца.

(9) Еднократното или разсрочено изплащане се извършва въз основа на писмено заявление по образец на пенсионноосигурителното дружество, подадено от лицата по ал. 1 и ал. 3 или от упълномощено от тях лице с нотариално заверено изрично пълномощно.

(10) Към заявлението по ал. 9 се прилага заверено от служителя, който го приема, копие на оригинал или на нотариално заверено копие на:

1. в случаите по ал. 1, т. 1 – документите по чл. 42, ал. 3;

2. в случаите по ал. 1, т. 2 – разпореждането от НОИ за отпускане на пенсия за осигурителен стаж и възраст по Част I на КСО;

3. в случаите по ал. 1, т. 3:

а) удостоверение за раждане на наследник, ненавършил 18-годишна възраст;

б) удостоверение за наследници;

в) удостоверение за сключен граждански брак.

4. в случаите по ал. 3 – експертното решение на ТЕЛК или НЕЛК за трайно намалена работоспособност над 89,99 на сто, като в заявлението се посочва и конкретният процент от средствата, в рамките на законовото ограничение, който осигуреното лице желае да получи и начина на получаването му – еднократно или разсрочено.

(11) Когато заявлението-образец се подава от упълномощено лице, към него, освен документите по ал. 10 се прилага и нотариално завереното изрично пълномощно в оригинал или заверено от служителя, който го приема, копие.

(12) При подаване на заявлението -образец, лицата по ал. 1 и ал. 3 или пълномощникът представят лична карта или друг официален документ за самоличност.

(13) При прието заявление - образец с приложени към него редовни документи, пенсионноосигурителното дружество, в срок до 3 месеца от регистрирането му, издава разпореждане за еднократно или разсрочено изплащане.

(14) Разпореждането по ал. 13 задължително съдържа:

1. имената по документ за самоличност, ЕГН или аналогични данни и дата на раждане, за чуждестранното лице и адрес на осигуреното лице, съответно на наследника;

2. дата и входящ номер на заявлението;

3. размера на средствата, броя дялове и стойността на един дял по индивидуалната партида на осигуреното лице или на пенсионера към датата на разпореждането;

4. размера и периода на плащанията – при разсрочено изплащане;

5. реда и сроковете за обжалване на разпореждането пред Съвета на директорите на пенсионноосигурителното дружество.

(15) При прието заявление-образец с приложени към него нередовни и/или липсващи документи се прилагат съответно разпоредбите на чл. 42, ал. 7 – 14.

(16) Когато еднократното или разсрочено изплащане се извършва по банков път, пенсионноосигурителното дружество подава до банката- попечител нареждане за превод на средствата от индивидуалната партида по сметка на лицата по ал. 1 и ал. 3 в деня на издаване на разпореждането за изплащане.

(17) Разходите, свързани с разсроченото изплащане, се уреждат в договора за разсрочено изплащане.

Договор за разсрочено изплащане

Чл. 51. (1) Разсроченото изплащане представлява договорно изплащане на натрупаната в индивидуалната партида сума или част от нея, на няколко части, с еднакъв или различен размер, на равномерни или неравномерни периоди.

(2) Договорът за разсрочено изплащане се сключва между пенсионноосигурителното дружество и осигурено лице, негов наследник или наследник на пенсионер.

(3) Договорът за разсрочено изплащане се сключва в писмена форма и задължително съдържа:

1. номер, дата на сключване и влизане в сила, и срока на договора;
2. наименованието, седалището, адреса на управление, данни за търговската регистрация, номер и дата на пенсионната лицензия и единния идентификационен код на пенсионноосигурителното дружество;
3. наименованието и единния идентификационен код на професионалния пенсионен фонд;
4. имената на лицето по ал. 2 по документ за самоличност, ЕГН или аналогични данни и дата на раждане, за чуждестранното лице, номер, дата и място на издаване на лична карта или легитимационен документ на чужденец (вид, серия, номер, дата и място на издаване, срок на валидност), постоянен и настоящ адрес;
5. размера на средствата по индивидуалната партида за изплащане на срочна професионална пенсия за ранно пенсиониране;
6. покритите рискове;
7. план за извършване на плащанията;
8. срок на получаване на пенсията;
9. реда и начина на извършване на периодичните плащания;
10. права на наследниците на лицето по ал. 2;
11. реда и начина за предоставяне на информация на страните по договора;
12. разходи по разсроченото изплащане;
13. условията, реда и начина за изменение и допълнение, и за прекратяване на договора;

Изменение, допълнение и прекратяване на договора за разсрочено изплащане

Чл. 52. (1) Изменения и допълнения на договора за разсрочено изплащане се извършват при условията и по реда на чл. 18.

(2) Договорът за разсрочено изплащане се прекратява при:

1. смърт на получателя на плащането;
2. изчерпване на средствата по индивидуалната партида;
3. изтичане на срока на периодичното плащане, в случаите по чл. 50, ал. 3.

(3) Конкретната дата, от която се прекратява договора по ал. 2 е както следва:

1. в случаите по ал. 2, т. 1 – от датата на смъртта;
2. в случаите по ал. 2, т. 2 и т. 3 – от датата на последното плащане.

ГЛАВА ДЕВЕТА

УСЛОВИЯ, РЕД И СРОКОВЕ ЗА ПРЕХВЪРЛЯНЕ НА НАТРУПАНИТЕ СРЕДСТВА ПО ИНДИВИДУАЛНАТА ПАРТИДА И ЗА ПРОМЯНА НА ОСИГУРЯВАНЕТО

Условия за промяна на участието

Чл. 53. (1) Осигуреното лице има право да промени участието си и да прехвърли натрупаните средства по индивидуалната партида в професионалния пенсионен фонд в съответен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, ако е изтекла една година от датата:

1. на сключване на първия му осигурителен договор;
2. на служебното му разпределение;
3. по чл. 124б от КСО, съответно по чл. 10, ал. 1, т. 3.

(2) Осигуреното лице може да промени участието си и да прехвърли натрупаните средства от индивидуалната партида в професионалния пенсионен фонд, при несъгласие с извършени промени в този Правилник или в инвестиционната му политика, ако в тримесечен срок от уведомяването по чл. 64, ал. 2 и съответно чл. 29, ал. 2, подаде заявление за това, освен когато:

1. се променя седалището или адресът на управление на пенсионноосигурителното дружество;
2. промените произтичат от изменение на нормативната уредба.

(3) При или по повод промяна на участието на осигурени лица при условията и по реда на Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН, пенсионноосигурителното дружество, негови акционери, осигурителни посредници или други лица не могат да предоставят, да предлагат или да обещават под каквато и да е форма специални привилегии, подаръци, услуги или други облаги на осигурените лица.

Ред и срокове за прехвърляне на натрупаните средства по индивидуалната партида в съответен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество

Чл. 54. (1) Промяната на участието и прехвърлянето на натрупаните средства по индивидуалната партида в професионалния пенсионен фонд в съответен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, се извършва въз основа на заявление по образец съгласно приложение № 1 на Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН, което се подава от осигуреното лице до пенсионноосигурителното дружество, управляващо фонда, в който лицето желае да премине.

(2) Заявлението за промяна на участие се подава от осигуреното лице на хартиен носител в офис на пенсионноосигурителното дружество, чрез осигурителен посредник или упълномощен от пенсионноосигурителното дружество служител или като електронен документ по реда на Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги (електронно заявление). Преди приемане на заявлението за промяна на участие служителят се легитимира пред осигуреното лице със служебна карта, а осигурителният посредник - с документа по чл. 123г, ал. 12 от КСО.

(3) В случаите, когато заявлението за промяна на участие се подава на хартиен носител, подписът на осигуреното лице върху първия му екземпляр се удостоверява с нотариална заверка. Електронното заявление се подписва от осигуреното лице с

квалифициран електронен подпис.

(4) Пенсионноосигурителното дружество не приема заявление на хартиен носител, което е без нотариална заверка на подписа, електронно заявление, което не е подписано с квалифициран електронен подпис на осигуреното лице, както и заявление с непълнени или неправилно попълнени данни.

(5) Едновременно с подаване на заявлението за промяна на участие осигуреното лице подписва и осигурителен договор с пенсионноосигурителното дружество, управляващо фонда, в който желае да премине. Договорът влиза в сила от момента на прекратяване, съгласно чл. 8, ал. 1 от Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН, на осигурителното правоотношение с пенсионноосигурителното дружество, управляващо фонда, в който лицето е осигурено.

(6) Лицето, приело заявлението, му поставя входящ номер и дата и попълва в него и в осигурителния договор определените за пенсионноосигурителното дружество данни. Служителят на пенсионноосигурителното дружество удостоверява приемането с име, длъжност и подпис, а осигурителният посредник – с име, служебен номер и подпис, след което връща незабавно на осигуреното лице последния екземпляр на заявлението и втория екземпляр на договора.

(7) Когато заявлението за промяна на участие и осигурителният договор са подадени като електронни документи, електронни копия от тях, подписани с квалифицирания електронен подпис на пенсионноосигурителното дружество, се изпращат на електронната поща на осигуреното лице, посочена в електронния му подпис, или в заявлението, в деня на получаването им в дружеството, съответно на първия работен ден след тази дата при подаване на електронните документи в извънработно време или в неработен ден.

(8) В случай на промяна в имената или единния граждански номер, с които осигуреното лице е регистрирано в съответния професионален пенсионен фонд, към заявлението за промяна на участие задължително се прилагат заверени от осигуреното лице, съответно сканирани копия от официалните документи, удостоверяващи това обстоятелство. В заявлението се описват приложените документи и промяната, която те удостоверяват.

(9) Пенсионноосигурителното дружество оказва съдействие на осигуреното лице при извършване на всички действия, свързани с подаване на заявлението за промяна на участие, за да се избегне увреждане на интересите му поради неосведоменост или други причини и предоставя на осигуреното лице, което подава заявление, актуална писмена информация относно промяната на участие и основните характеристики на професионалния пенсионен фонд, изготвена по образец съгласно приложение № 1а на Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН.

(10) Когато заявлението за промяна на участие не бъде прието от пенсионноосигурителното дружество, управляващо професионалния пенсионен фонд, в който лицето е осигурено, поради това че не отговаря на изискванията на чл. 5, ал. 3 от Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН, пенсионноосигурителното дружество, в което то е подадено, го анулира, отбелязва това обстоятелство върху двата му екземпляра и в съответния регистър и в седемдневен срок уведомява осигуреното лице, подало заявлението, за анулирането му с писмо с обратна разписка, чрез осигурителен посредник – писмено срещу подпис, или с електронно съобщение, подписано с квалифициран електронен подпис, ако лицето е избрало този начин в заявлението.

(11) Пенсионноосигурителното дружество отказва промяна на участие на лице, осигурено в управлявания от него професионален пенсионен фонд, когато към момента на разглеждане на заявлението:

1. не са изпълнени изискванията на чл. 171, ал. 1, 3 или 4 или чл. 340, ал. 4, т. 1 от КСО и на чл. 53, ал. 1 или 2;

2. в срока и по реда на чл. 5, ал. 2 от Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН е получило от различни пенсионноосигурителни дружества заявления за промяна на участие на едно и

също осигурено лице.

(12) Пенсионноосигурителното дружество може да откаже разглеждане на заявление за промяна на участие, когато:

1. имената на осигуреното лице не съвпадат с актуални данни в документите, с които разполага дружеството, и към заявлението не са приложени документите по ал. 8;

2. в професионалният пенсионен фонд, от който лицето желае да промени участието си, няма осигурено лице с посочения в заявлението единен граждански номер и към заявлението не са приложени документите по ал.8.

(13) В случай на отказ всяко осигурено лице получава при поискване заверено копие на заявлението за промяна на участие, съответно електронно копие от него или от електронния документ по чл.5, ал.7, т.2 от Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН, от дружеството, в което го е подало и може да подаде възражение за преразглеждане на отказа в срок 7 дни след изтичане на срока по чл. 5, ал. 6, т. 3 от Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН.

(14) Възражението по ал. 13 се подава до пенсионноосигурителното дружество, в чийто професионален пенсионен фонд лицето е осигурено, чрез пенсионноосигурителното дружество, управляващо съответния фонд, в който то желае да премине, като към възражението се прилагат всички писмени доказателства в негова подкрепа, а в случаите на несъответствия по ал. 12 и заверени от осигуреното лице, съответно сканирани, копия от официалните документи, удостоверяващи съответните данни.

(15) В срока по чл. 6, ал. 7 от Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН пенсионноосигурителното дружество, постановило решението по подаденото възражение, го изпраща на осигуреното лице с писмо с обратна разписка.

(16) Когато заявлението за промяна на участие е подадено като електронен документ, осигуреното лице може да подаде възражение по реда и в сроковете, определени в ал. 13 и 14 и по електронен път с квалифициран електронен подпис. В този случай кореспонденцията между пенсионноосигурителните дружества и тази по ал. 15 се осъществява по същия начин, като се прилага и електронният документ по ал.13.

(17) Промяната на участие на осигурените лица, за които пенсионноосигурителното дружество, управляващо професионалният пенсионен фонд, в който те са осигурени, е отменило отказа си, продължава по реда и в сроковете на ал. 18 – 23.

(18) Осигурено лице, подало заявление за промяна на участие, може да го оттегли от пенсионноосигурителното дружество, в което го е подало, с искане по образец съгласно приложение № 5 на Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН. Искането се подава на хартиен носител с нотариална заверка на подписа, съответно като електронен документ, подписан с квалифициран електронен подпис на осигуреното лице, чрез служител или осигурителен посредник на дружество, чрез което е подадено, чрез негов осигурителен посредник, по пощата с писмо с обратна разписка или чрез дружеството, управляващо фонда, в който лицето е осигурено. Искането трябва да бъде получено в пенсионноосигурителното дружество в срок до 5-то число на месеците по ал. 22, в които се прехвърлят средствата.

(19) Процедурата по промяна на участие се прекратява, когато:

1. е налице отказ за промяна на участие или за разглеждане на заявлението;
2. осигуреното лице е оттеглило подаденото заявление;
3. пенсионноосигурителното дружество е получило от НАП уведомление за подадено от осигуреното лице заявление за промяна на осигуряването по чл. 4в, ал. 1 от КСО;
4. пенсионноосигурителното дружество е получило чрез НОИ заявление по реда на чл. 69б, ал. 7 от КСО;
5. осигуреното лице, подало заявлението за промяна на участие, е починало.

(20) В случаите по ал. 19, т. 1 – 2 осигуреното лице може да подаде ново заявление за промяна на участие.

(21) Средствата от индивидуалните партии на всички осигурени лица с

регистрирани заявления за промяна на участие през едно тримесечие, по отношение на които процедурата за промяна на участие не е прекратена съгласно ал. 19, се прехвърлят едновременно по банкови сметки на съответните професионални пенсионни фондове. Осигурителното правоотношение с пенсионноосигурителното дружество, в което е осигурено лицето, желаещо да промени участието си, се прекратява в деня на прехвърляне на средствата.

(22) Средствата по ал. 21 се прехвърлят от пенсионноосигурителните дружества на датите 15 май – за лицата с регистрирани заявления през първо тримесечие, 15 август – за лицата с регистрирани заявления през второ тримесечие, 15 ноември – за лицата с регистрирани заявления през трето тримесечие, 15 февруари - за лицата с регистрирани заявления през четвърто тримесечие на предходната година или на първите работни дни, следващи тези дати.

(23) В срок седем работни дни от датата на прехвърлянето на средствата по ал. 22, пенсионноосигурителното дружество, прехвърлило средствата, изпраща на всяко осигурено лице, чийто средства е прехвърлило, извлечение от индивидуалната му партида. В зависимост от избора на осигуреното лице в заявлението за промяна на участие, извлечението се изпраща с писмо с обратна разписка или по електронната поща, подписано с квалифициран електронен подпис.

(24) Пенсионноосигурителното дружество публикува на страницата си в интернет образците на заявленията за промяна на участие, на сключваните във връзка с тях осигурителни договори и на исканията по ал. 18, както и актуалните документи с основна информация за осигурените лица.

Прехвърляне на средства по индивидуалната партида в универсален пенсионен фонд или в доброволен пенсионен фонд

Чл. 55. (1) Осигуреното лице, което не е придобило право на професионална пенсия за ранно пенсиониране при условията на чл. 40, има право при отпускане на пенсия за осигурителен стаж и възраст по Част I на КСО да прехвърли натрупаните средства по индивидуалната партида от професионалния пенсионен фонд в универсален пенсионен фонд или във фонд за допълнително доброволен пенсионно осигуряване.

(2) Прехвърлянето на средствата по ал. 1 се извършва въз основа на заявление по образец на пенсионноосигурителното дружество, което се подава в офис на пенсионноосигурителното дружество от осигуреното лице или от упълномощено от него лице с нотариално заверено изрично пълномощно, което се прилага към заявлението в оригинал или заверено от служителя, който го приема копие.

(3) Към заявлението по ал. 2 се прилага заверено от служителя, който го приема копие на оригинал или на нотариално заверено копие от разпореждането на НОИ за отпускане на пенсия за осигурителен стаж и възраст.

(4) При прието заявление по ал. 2 с приложения към него редовни документи пенсионноосигурителното дружество, в срок до 3 месеца от регистрирането му, издава разпореждане за прехвърлянето на средствата от професионалния в универсалния пенсионен фонд или във фонд за допълнително доброволен пенсионно осигуряване.

(5) Разпореждането по ал. 4 задължително съдържа:

1. имената по документ за самоличност, ЕГН или аналогични данни и дата на раждане, за чуждестранното лице и адрес на осигуреното лице;
2. дата и входящ номер на заявлението по ал. 2;
3. общия размер на средствата, броя дялове и стойността на един дял по индивидуалната партида на осигуреното лице към датата на разпореждането;
4. реда и сроковете за обжалване на разпореждането пред Съвета на директорите на

пенсионноосигурителното дружество.

(6) При прието заявление по ал. 2 с приложения към него нередовни и/или липсващи документи се прилагат съответно разпоредбите на чл. 42, ал. 7 – 14.

Прехвърляне на средства по индивидуалната партида в пенсионни схеми на Европейския съюз, на Европейската централна банка и на Европейската инвестиционна банка

Чл. 56. (1) Осигуреното лице има право да прехвърли натрупаните средства по индивидуалната партида в професионалния пенсионен фонд, в пенсионните схеми на Европейския съюз, на Европейската централна банка и на Европейската инвестиционна банка.

(2) Прехвърлянето на средствата по ал. 1 се извършва при условията на Глава тридесет и осма „а“ от КСО и по реда на Наредбата за прехвърляне на пенсионни права.

Избор за промяна на осигуряване от професионален пенсионен фонд във фонд „Пенсии“

Чл. 57. (1) Осигуреното лице има право еднократно да промени осигуряването си от професионалния пенсионен фонд във фонд „Пенсии“ с увеличена осигурителна вноска, в размера на осигурителните вноски по чл. 157, ал. 1, т. 2 от КСО, ако не му е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст или професионална пенсия за ранно пенсиониране.

(2) Осигуреното лице упражнява избора си по ал. 1, като подава заявление до компетентната териториална дирекция на НАП. Осигуряването на лицето по реда на ал. 1 възниква от първо число на месеца, следващ месеца на избора му.

(3) Редът и начинът за избор на осигуряване, събиране и разпределение на увеличената осигурителна вноска за лицата по ал. 1 се уреждат с Наредбата за реда за избор на осигуряване.

ГЛАВА ДЕСЕТА

ПОПЕЧИТЕЛСКИ СЪВЕТ

Състав, функции, права и задължения

Чл. 58. (1) Интересите на осигурените лица в професионалния пенсионен фонд се представляват от Попечителски съвет.

(2) В състава на Попечителския съвет влизат по равен брой представители на национално представените организации на работниците и служителите и на работодателите, както и един представител на пенсионноосигурителното дружество.

(3) Лицата, които ще представляват в Попечителския съвет организациите по ал. 2, се определят с решение на ръководните им органи на национално равнище.

(4) Представителят на пенсионноосигурителното дружество се определя с решение на Съвета на директорите.

(5) Членовете на Попечителския съвет трябва да отговарят на следните изисквания:

1. да са дееспособни физически лица;
2. да не са осъждани за умишлени престъпления от общ характер;
3. да не са лишени от право да заемат материалноотговорна длъжност;
4. да не са членове на управителни или контролни органи или служители на друго пенсионноосигурително дружество;
5. да не са членове на попечителски или консултативен съвет на фонд за допълнително пенсионно осигуряване, управляван от друго пенсионноосигурително дружество.

(6) В срока по чл. 4, ал. 4 от Наредбата за попечителските съвети членовете на Попечителския съвет задължително представят на пенсионноосигурителното дружество, писмена декларация, че отговарят на изискванията на ал. 5 и че се задължават да уведомят Попечителския съвет при промяна в декларираните обстоятелства. Декларациите се съхраняват в пенсионноосигурителното дружество.

(7) Мандатът на членовете на Попечителския съвет е 5 години. Мандатът на членовете на Попечителския съвет се прекратява предсрочно:

1. ако престанат да отговарят на някои от изискванията по ал. 5;
2. при трайна фактическа невъзможност да изпълняват задълженията си за повече от 6 месеца;
3. в случаите на разгласяване на факти или сведения, които са узнали при или по повод упражняване на функциите на Попечителския съвет и които не са обществено известни;
4. с решение на ръководните органи на организации по ал.2 или с решение на Съвета на директорите на пенсионноосигурителното дружество - за определения от тях представител.

(8) Попечителският съвет приема правилник за дейността си, в който се определят реда и начина за провеждане на неговите заседания, които се свикват най-малко веднъж на три месеца.

(9) Попечителският съвет осъществява следните функции:

1. следи за спазване на задълженията на пенсионноосигурителното дружество към осигурените лица и пенсионерите на професионалния пенсионен фонд;
2. разглежда жалби, молби и сигнали, свързани с нарушения на правата на осигурени лица и пенсионери в професионалния пенсионен фонд, отправя питания и искания във връзка с тях до пенсионноосигурителното дружество и/или други институции и организации, както и съдейства за уреждане на възникнали спорове;
3. обсъжда годишния финансов отчет на професионалния пенсионен фонд;
4. прави писмени предложения за подобряване на организацията и дейността на пенсионноосигурителното дружество по обслужване на осигурените лица и пенсионерите на професионалния пенсионен фонд;
5. прави писмени предложения по други аспекти от дейността на пенсионноосигурителното дружество, които засягат правата на осигурените лица и пенсионерите на професионалния пенсионен фонд;
6. изготвя годишен отчет за дейността си и го предоставя на пенсионноосигурителното дружество и на Комисията за финансов надзор до 30 април следващата година, а в случай, че мандатът на Попечителския съвет е изтекъл през отчетния период - до датата, на която мандатът му изтича.

(10) Попечителският съвет отправя предложенията, питанията и исканията си по ал. 9 до Съвета на директорите на пенсионноосигурителното дружество.

(11) Съветът на директорите на пенсионноосигурителното дружество е длъжен да обсъжда предложенията, питанията, исканията и годишния отчет по ал. 9 на първото си заседание след получаването им в дружеството, да приеме решение по тях и да информира писмено председателя на Попечителския съвет за решението си в 7-дневен срок от датата на

заседанието.

(12) Попечителският съвет има право на достъп до документацията на пенсионноосигурителното дружество, свързана с изпълнение на функциите по ал. 9, както и:

1. да изпраща свои членове на заседания на Съвета на директорите на пенсионноосигурителното дружество, когато се разглеждат въпроси, по които е отправил предложения, питання и искания;

2. да отправя мотивирани предложения в писмена форма до пенсионноосигурителното дружество за изменения и допълнения в Правилника;

3. да отправя мотивирани предложения в писмена форма до пенсионноосигурителното дружество за подобряване на дейността по допълнително пенсионно осигуряване в професионалния пенсионен фонд;

4. да ползва безвъзмездно помещения, техническо оборудване и други материални условия на пенсионноосигурителното дружество, необходими за осъществяване на функциите по ал. 9;

5. да изисква при изпълнение на функциите си съдействие от пенсионноосигурителното дружество;

6. да информира по подходящ начин обществеността за резултатите от своята работа, включително на страницата на пенсионноосигурителното дружество в интернет.

(13) Предложенията и решенията на Попечителския съвет са препоръчителни за пенсионноосигурителното дружество.

(14) Попечителският съвет е задължен:

1. да проучи получените жалби, молби и сигнали, да предприеме необходимите действия съгласно функциите си и да отговори писмено на съответните лица в срока по чл. 174, ал. 2 от КСО;

2. да информира незабавно заместник-председателя на КФН, при основателно съмнение за извършени нарушения на осигурителното законодателство от страна на пенсионноосигурителното дружество, от негови служители или осигурителни посредници.

(15) Членовете на Попечителския съвет не могат:

1. да разгласяват факти и сведения, които са узнали при или по повод упражняване на функциите по ал. 9 и които не са обществено известни;

2. да използват положението си в лична изгода за получаване на придобивки, специални привилегии, освобождаване от задължения или избягване на последствията от свои или на друго незаконни действия;

3. да извършват лични услуги или да представляват или защитават интересите на физическо или юридическо лице в своята дейност или пред пенсионноосигурителното дружество, освен ако това не е в интерес на осигурените лица и пенсионерите на професионалния пенсионен фонд или не следва от закона и разпоредбите на Наредбата за попечителските съвети.

(16) Членовете на Попечителския съвет подписват декларация, че са уведомени за задължението си да не разгласяват пред трети лица факти или сведения, които са узнали при или по повод изпълнение на функциите им и които не са обществено известни. Декларациите се представят на пенсионноосигурителното дружество в срока по чл. 4, ал. 4 от Наредбата за попечителските съвети и се съхраняват от него.

(17) Членовете на Попечителския съвет не получават възнаграждение за дейността си.

(18) За неуредените в Правилника въпроси, свързани с организацията и дейността на Попечителския съвет, се прилагат съответно правилника за дейността му и Наредбата за попечителските съвети.

ГЛАВА ЕДИНАДЕСЕТА

ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ПЕНСИОННООСИГУРИТЕЛНОТО ДРУЖЕСТВО, НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА, НА ПЕНСИОНЕРИТЕ И НА ТЕХНИТЕ НАСЛЕДНИЦИ

Права и задължения на пенсионноосигурително дружество

Чл. 59. (1) При осъществяване на дейността си пенсионноосигурителното дружество изпълнява задълженията и упражнява правата, предвидени КСО, подзаконовите актове за неговото прилагане, своя устав и този правилник.

(2) Освен посочените по-горе в настоящия Правилник права и задължения, пенсионноосигурителното дружество:

1. избира и сключва договори с инвестиционни посредници, инвестиционни консултанти и с банка – попечител;

2. предоставя, съгласно изискванията на документите по ал. 1, на лицата, които ще се осигуряват в професионалния пенсионен фонд, на осигурените лица, пенсионерите и техните наследници, информация, която трябва да:

а) е точна;

б) се актуализира редовно;

в) е написана ясно на недвусмислен, прецизен и разбираем език, като се избягва използването на професионален жаргон и професионална терминология, ако те може да бъдат заместени с общоразбираеми понятия;

г) не е подвеждаща и да се отличава със съгласуваност в изказа и съдържанието;

д) се представя по начин, който е лесен за четене;

е) се предоставя на български език;

ж) се предоставя безплатно.

3. предоставя информацията по т. 2 по електронен път, включително по електронна поща, на траен носител или чрез неговата интернет страница, или на хартиен носител, в зависимост от избора на лицата по т. 2. Когато съответното лице не е направило избор относно начина на предоставяне на информацията, тя се предоставя на хартиен носител;

4. запознава осигурените лица с Правилника и с инвестиционната политика на професионалния пенсионен фонд и ги информира за направените изменения и допълнения чрез съобщение в два централни всекидневника и чрез публикуването им на електронната си страница в 7-дневен срок от промяната, и им предоставя, при поискване, заверено копие от тях;

5. предоставя на осигурените лица, при поискване, информация относно постигнатата реална доходност по техните индивидуални партии;

6. при поискване, издава, на всяко осигурено лице или пенсионер, уникален идентификатор, който да му осигурява електронен достъп до данните в неговата индивидуална партида и да му позволява да извършва справки и да проследява осигурителната си история;

7. при поискване, предоставя, в 7-дневен срок, на осигуреното лице, на пенсионера, съответно на наследник на осигуреното лице или на пенсионера, копие от електронен документ в електронното му досие, на хартиен или на електронен носител;

8. обработва личните данни на осигурените лица, пенсионерите и техните наследници, като администратор, при спазване на изискванията на Общия регламент за защита на личните данни (Регламент (ЕС) 2016/679), Закона за защита на личните данни и останалото приложимо национално и европейско законодателство;

9. не може да предоставя, на трети лица, информацията, с която разполага за осигурените лица, пенсионерите, техните наследници и осигурителите, с изключение на случаите, предвидени в закон;

10. разглежда получените сигнали и жалби, и отговаря писмено на лицата, които са ги подали, в 30-дневен срок от получаването им.

(3) Оригиналните документи на хартиен носител и електронните документи, като заявления (за избор на професионалния пенсионен фонд, за промяна на участието, за прехвърляне или изтегляне на средства и други), договори (осигурителни, пенсионни и за разсрочено изплащане), разпореждания и други актове на пенсионноосигурителното дружество за определяне размера на еднократни и периодични плащания, както и на другите документи, на данни и информация от значение за упражняване на правата на осигурените лица в професионалния пенсионен фонд, пенсионерите или техните наследници, се съхраняват от пенсионноосигурителното дружество за срок не по-кратък от 50 години, считано от прекратяването на съответното осигурително правоотношение.

Права и задължения на осигурените лица

Чл. 60. (1) Осигурените в професионалния пенсионен фонд лица имат съответните права и задължения, предвидени в КСО, подзаконовите актове за неговото прилагане и този Правилник.

(2) Освен посочените по-горе в настоящия Правилник права и задължения, осигурените в професионалния пенсионен фонд лица:

1. имат право да:

а) получат, съгласно изискванията на документите по ал. 1, информация, която да отговаря на изискванията на чл. 59, ал. 2, т. 2;

б) изберат начина на получаване на информацията по б. „а“ – по електронен път, включително по електронна поща, на траен носител или чрез интернет страница на пенсионноосигурителното дружество, или на хартиен носител. Когато съответното лице не е направило избор относно начина на предоставяне на информацията, тя му се предоставя на хартиен носител;

в) се запознават с Правилника и с инвестиционната политика на професионалния пенсионен фонд, и с всички техни изменения и допълнения, и да получат, при поискване, заверено копие от тях;

г) получат, при поискване, информация относно постигнатата реална доходност по техните индивидуални партии;

д) им бъде издаден, при поискване, уникален идентификатор, който да им осигурява електронен достъп до данните в тяхната индивидуална партида и да им позволява да извършват справки, и да проследяват осигурителната си история;

е) получат, при поискване, в 7-дневен срок, копие от електронен документ в електронното им досие, на хартиен или на електронен носител;

ж) да подават сигнали и жалби относно грешки, пропуски и нарушения в дейността на осигурителните посредници и служителите на пенсионноосигурителното дружество, както и срещу отказ да им бъде издадено копие от документ по б. „е“;

з) сигнализират Попечителския съвет и КФН за нарушения в дейността на пенсионноосигурителното дружество.

2. са длъжни да уведомяват пенсионноосигурителното дружество за всяка промяна в личните си данни, които се обработват от него във връзка с осигуряването им в професионалния пенсионен фонд, като представят и съответните документи, както и за промяна на други обстоятелства, които са от значение за изпълнение на неговите задължения.

Права и задължения на пенсионерите, на техните наследници и нанаследниците на осигурените лица

Чл. 61. (1) Пенсионерите, техните наследници и наследниците на осигурените лица в професионалния пенсионен фонд имат съответните права и задължения, предвидени в КСО, подзаконовите актове за неговото прилагане и този Правилник.

(2) Освен посочените по-горе в настоящия Правилник права и задължения:

1. пенсионерите имат и правата по чл. 60, ал. 2, т. 1, б. „а“, „б“, „д“, „е“, „ж“ и „з“, и задълженията по чл. 60, ал. 2, т. 2;

2. наследниците на пенсионерите имат:

а) право на еднократно или разсрочено изплащане на остатъка от средствата по индивидуалната партида на пенсионера и;

б) правата по чл. 60, ал. 2, т. 1, б. „а“, „б“, „е“, „ж“ и „з“, и задълженията по чл. 60, ал. 2, т. 2.

3. наследниците на осигурените лица имат:

а) право на еднократно или разсрочено изплащане на средствата по индивидуалната партида на осигуреното лице в професионалния пенсионен фонд;

б) право да получат, при поискване, безплатна информация за натрупаните средства по индивидуалната партида на осигуреното лице в професионалния пенсионен фонд, за доходността от тяхното управление и за произтичащите от натрупаните средства пенсионни права, най-малко веднъж в рамките на една календарна година и;

в) правата по чл. 60, ал. 2, т. 1, б. „а“, „б“, „е“, „ж“ и „з“, и задълженията по чл. 60, ал. 2, т. 2.

Права на осигурените лица и пенсионерите при преобразуване и прекратяване на пенсионноосигурително дружество и на професионален пенсионен фонд

Чл. 62. (1) При преобразуване или прекратяване на пенсионноосигурително дружество или на професионален пенсионен фонд, дружеството, управляващо съответния фонд, в който е прехвърлена индивидуалната партида на осигуреното лице, задължително го уведомява за прехвърлянето и за правата му в едномесечен срок от датата на прехвърлянето.

(2) В случаите по ал. 1 и по реда, предвиден в нея, за прехвърлянето се уведомяват и пенсионерите.

(3) В едномесечен срок от уведомяването по ал. 1 осигурените лица имат право да прехвърлят средствата по индивидуалната си партида в избран от тях професионален пенсионен фонд, по реда на Глава девета, без да се спазват изискванията на чл. 171, ал. 1 от КСО.

(4) За лицата, които не са упражнили правата си по ал. 3 в определения срок, се счита, че са потвърдили мълчаливо участието си в професионалния пенсионен фонд, в който е прехвърлена индивидуалната им партида в резултат на преобразуването или прекратяването.

ГЛАВА ДВНАДЕСЕТА

ОБЯВИ И СЪОБЩЕНИЯ

Чл. 63. Обявите и съобщенията, свързани с дейността на Фонда, се публикуват на електронната страница на Дружеството.

ГЛАВА ТРИНАДЕСЕТА

ИЗМЕНЕНИЯ И ДОПЪЛНЕНИЯ В ПРАВИЛНИКА

Чл. 64. (1) Измененията и допълненията в Правилника се приемат от Съвета на директорите на Дружеството и влизат в сила след одобрение от Комисията за финансов надзор по предложение на Заместник-председателя на КФН.

(2) Дружеството уведомява осигурените лица за конкретните изменения и допълнения в Правилника за организацията и дейността на Фонда, лично или чрез публикация в два централни всекидневника в едномесечен срок от получаване на решението на Комисията за финансов надзор и публикува актуалния правилник на своята електронна страница в 7-дневен срок от промяната в съответствие с изискванията на Наредба №61 от 27 септември 2018 г. за изискванията към рекламните и писмените информационни материали и страниците в интернет на пенсионноосигурителните дружества.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Този Правилник е приет на основание чл. 123е, ал. 4, т. 3 и чл.143, ал.1 от КСО, с решение по протокол № 11 от 19.10.2021г. на Съвета на директорите на „Пенсионноосигурително дружество ДаллБогг: Живот и Здраве“ ЕАД, с което е отменен Правилника за организацията и дейността на Професионален пенсионен фонд „ДаллБогг: Живот и Здраве“, приет с решение по протокол № 4 от 24.06.2021 г., изменен и допълнен с решение по протокол № 7 от 30.07.2021 г. и по протокол № 8 от 20.09.2021 г.; изменен с решение на Съвета на директорите от 16.12.2025 г., в сила от 01.01.2026 г.

§ 2. (нов, с реш. на СД от 16.12.2025 г.) Измененията в Правилника се налагат поради влизането в сила на Закона за въвеждането на еврото в Република България. До 31.12.2025 г., включително, се прилага следното:

- Чл. 23., ал.1 - Индивидуалната партида се води в лева и в дялове.
- Чл. 27. - Пенсионноосигурителното дружество събира допълнителна такса в размер на 10 лв. при прехвърляне на средствата по индивидуалната партида в пенсионните схеми на Европейския съюз, на Европейската централна банка и на Европейската инвестиционна банка, съгласно чл. 343а, ал. 1, т. 2 и чл. 343е от КСО. Таксата се заплаща от осигуреното лице.
- Чл.34, ал.2 - Средствата в резерва по ал. 1 са част от нетните активи на професионалния пенсионен фонд и се записват и натрупват в отделна партида, която се води в лева и в дялове.
- Чл.34, ал.3 - Прехвърлянето на средства в резерва се извършва от пенсионноосигурителното дружество в първия работен ден, следващ деня на обявяване на минималната доходност по реда на чл. 32, ал. 4.

- Чл.34, ал.4 - Размерът на средствата в лева, които се прехвърлят в резерва, се определя като броят на дяловете в професионалния пенсионен фонд към последния работен ден на 24-месечния период се умножи по разликата между стойността на един дял към последния работен ден на същия период и стойността на един дял към същия период, при която се достига по-голямата от двете стойности по ал. 1.
- Чл.34, ал.7 - Броят на дяловете, които се записват в партидата на резерва, се определя, като размерът на средствата в лева, изчислен по реда на ал. 4, се раздели на стойността на един дял, при която се достига по-голямата от двете стойности по ал. 1.